

Tvrdošovský SPRAVODAJ

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XXVI. | číslo 3. | december 2023 | Cena: 1,50 €

ISSN 1339-2530

*Veselé vianočné sviatky
a šťastný nový rok 2024!*

MLADOMANŽELIA

Viktor Tóth a Szimonetta Janikovicsová	20.5
Mário Szócs a Cyntia Bogdány	15.7
Tomáš Brodský a Zuzana Juhosová	22.7
Jaroslav Brodsky a Bc. Zuzana Dózsová	16.9
Daniel Tóth a Bernadett Balkóová	23.9

VITAJTE MEDZI NAMI

Mia Majorová	14.7
Kamil Baranovič	18.7
Emanuel Gyurács	31.7
Júlia Lőrincová	10.8
Maxim Mančuška	10.8
Timotej Karvai	15.9
Gabriel Balla	23.10
Dávid Gyertyák	3.11

OPUSTILI NÁS

Katarína Ludasová	(1934)	29.3
Mária Fujasová	(1950)	18.7
Rudolf Hozlár	(1941)	22.7
Štefan Gábriš	(1954)	1.8
Karol Patyi	(1957)	18.8
Irena Juhászová	(1942)	21.8
Ludovít Morvai	(1958)	21.8
Cecília Tóthová	(1946)	25.8
Roland Bogdány	(1979)	4.9
Štefan Pintér	(1954)	6.9
Margita Antaleczová	(1960)	9.9
Priska Kovačicová	(1956)	16.9
Zuzana Benkőová	(1929)	18.9
Katarína Búsová	(1940)	3.10
Vincent Boros	(1935)	10.10
Julianna Gyureková	(1930)	28.10
Rozália Valéria Kollárová	(1935)	9.11
Alžbeta Sóssová	(1940)	18.11

OZNAM

Vážení mladomanželia,
rodičia novorodencov!

Televízia Carisma pokračuje svoju vyše desaťročnú tradíciu a v januári 2024 vo svojom tvrdošovskom programe predstaví mladomanželov a novorodencov našej obce z roku 2023. Z toho dôvodu máte možnosť do 29. decembra 2023 zaslať e-mailom 2 svadobné fotografie resp. 2 fotky o svojom dieťatku na adresu: tktv@tvrdosovce.sk. Ďakujeme.

Dobroslava Luknárová:
Decembrová

Strieborných zvonkov hlas
z diaľky hlaholí,
voňavých Vianoc čas
náhli sa, prichodí -

A človek ako strom
chveje sa v tej vôni.
Mesiačik, pútnik večerný,
brodí sa spomienkami...

Zelenú dáva detským snom
po cestách bielych, klúkatých -
Keď zaznie v tichu Vianoc zvon,
srdce sa k srdcu navráti...

JUBILANTI 2023

- 70 September:** Mária Sóssová (Školská ul.), Jozef Skurák (Železničná cesta), Július Kelkó (Rybárska ul.), Július Kurucz (Kollárova ul.), Jozef Gyurek (Ružový rad), Mária Vanyová (Hlboká ul.), Klára Keleová (ul. J. Dózsu.), Jozef Gombík (Majakovského ul.), Štefan Arpás (Ružový rad)
- Október:** Jozef Ludas (Družstevná ul.), Karol Bugyik (Puškinova ul.)
- November:** Alžbeta Bujáková (Orechová ul.), Gizela Kissová (Hviezdoslavova ul.), Imrich Mészáros (Novozámocká cesta), Helena Barová (Kopernikova ul.)
- December:** Anna Todoranová (Vinohradnícka ul.), Marta Balayová (Széchenyiho ul.), Ing. Vincent Szabó (Nová cesta)
- 75 September:** Marcela Ludasová (Jesenského ul.)
- Október:** Eva Bujáková (Hlboká ul.), Klára Szabová (Sládkovičova ul.), Karol Istenes (Hviezdoslavova ul.), Anna Borbélyová (Hviezdoslavova ul.)
- November:** Anna Bogdányová (Hviezdoslavova ul.)
- 80 Október:** Vincent Ivanics (Čerešňová ul.)
- November:** Margita Tóthová (Kvetná ul.), Ladislav Vanya (Ovocná ul.)
- December:** Julianna Budová (Golgota), Helena Ludasová (Hviezdoslavova ul.)
- 90 Október:** Zuzana Ludasová (Golgota)

Spoločenskú kroniku zostavili Silvia Bračová a Eva Benkőová

V Spoločenskej kronike sú zverejnené osobné údaje so súhlasom dotknutých osôb, ich rodinných príslušníkov, resp. zákonných zástupcov.

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskeddi község. **Adresa/Cím:** Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce. IČO: 309338 **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Bračo Szilvia, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Győri Beáta. **Foto/fotó:** Mészáros Imre, SZKMTNYA, ZS J.A. Komenského, Silvia Bračová **Na titulke** tvorba Dávida Szabó. **A címlapon** Benkő Tímea alkotásai. **Grafika a tálac/Tördelés és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 600. Časopis vychádza trikrát ročne. Megjelenés: évente háromszor. **Dátum vydania:** 13.12.2023 **Kiadás időpontja:** 2023.12.13. **ISSN 1339-2530.**

Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. Obsah publikovaných príspevkov sa nemusí stotožňovať s názorami redakcie. A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közzét cikkek tartalmaért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

O svojej činnosti zástupkyne starostu

Vážení čitatelia!

Je mi cťou, že do najnovšieho vianočného čísla Tvrdosovského spravodaja môžem prispieť článkom a môžem sa s vami podeliť o svoju prácu v Samospráve obce Tvrdosovce, ktorú vykonávam už vyše 10 rokov.

Prečo som sa rozhodla pred 13-mi rokmi zapojiť sa do práce samosprávy obce? Všetko sa začalo s tým, že ako skupina mladých ľudí sme založili združenie Za krajšie Tvrdosovce. Prvou našou činnosťou bolo dobrovoľné upratovanie jazera Csábi a jeho okolia. My sme s tým začali ako prví. Medzi naše priority patrili aj zbierky pre znevýhodnených a chorých spoluobčanov počas vianočných trhov. Za tie roky sa nám podarilo vyzbierať okolo 15.000 €. V roku 2010 sme sa rozhodli pod taktovkou strany MOST-HÍD kandidovať vo voľbách do samosprávy obce. Za starostu bol zvolený Marián Tóth, poslancami obecného zastupiteľstva sa stalo viac našich kandidátov, medzi nimi aj ja. Bolo mi veľkou cťou, keď ma pán starosta po voľbách požiadal, aby som prijala post zástupcu starostu. Bolo to pre mňa zároveň aj prekvapením, keďže som sa predtým ako podnikateľka a vedúca reštaurácie pohybovala v inom sektore. Áno, je to už 4. volebné obdobie, počas ktorého zastupujem pána starostu v jeho neprítomnosti na úrade alebo reprezentujem obec na rôznych podujatiach aj mimo obce. Nakoľko mám ukončené stredné pedagogické vzdelanie, práca s deťmi a sociálne cítenie mi boli a dodnes sú veľmi blízke. Hlavne práca s dôchodcami mi robí radosť, preto bol aj denný stacionár našou zásluhou. My sme sa boli poinformovať v Nitre o možnostiach zriadenia denného stacionára a následne sme to začali riešiť. Rozbehlo sa to, malo aj úspech, no covidové obdobie si spravilo svoje – záujem klesol, ľudia chodili pomenej, až vôbec. Časom sme boli nútení denný stacionár zatvoriť.

Ako som už spomínala, pre mňa sú veľmi dôležité detičky a všetko, čo s nimi súvisí, aj preto sme organizovali viackrát obľúbené Tekvicové dni, kde si prišli na svoje deti rôzneho veku aj ich rodičia. Treba spomenúť aj letné denné tábory za symbolickú cenu, ktoré sa konajú každý rok v Obecnom dome. Aj týmto spôsobom sme sa snažili a snažíme pomáhať

mladým rodinám. Nakoľko mám blízko k týmto oblastiam, väčšinou za tých 13 rokov som pracovala v sociálnych, kultúrnych a

je väčšinou zhoda názorov. Vždy si vieme vydiskutovať a rozumne sa dohodnúť. Jednou z hlavných priorit súčasnej samosprávy je otvorenie novej materskej školy s jaslami s vyučovacím jazykom maďarským, ktorá v našej obci veľmi chýba. Bojujeme zo všetkých síl, aby sa to podarilo.

Na čo som najviac hrdá? Okrem spomínaného denného stacionára na to, že sa nám podarilo postaviť dlho očakávaný nový kultúrny dom, a to počas covidu. Som hrdá aj na to, že si u nás občania Tvrdosovci prídu na svoje. Či sú to Dni sv. Štefana, alebo rôzne koncerty, kultúrne vystúpenia a programy, vianočné trhy, Uvítanie detí, Blahoželenie seniorom – jubilateom a mohla by som ešte menovať. Možností a programov je naozaj veľa.

Čo sa týka plánov do budúcnosti, možno ešte v oblasti sociálnych služieb by sa dali spraviť nejaké kroky. Napríklad určite by mnohí uvítali vybudovanie Domova sociálnych služieb alebo bytov pre mladé rodiny. Budúcnosť ale ukáže, čo sa z toho zrealizuje, pretože situácia v dnešnej dobe nie je vôbec ružová. Všetko bude závisieť od toho, ako sa štát postaví k niektorým nedostatkom

voči samosprávam obcí. Nič nám neostáva, len dúfať, že to bude lepšie.

Prajem vám všetkým krásne vianočné sviatky a v novom roku veľa šťastia, zdravia a lásky.

Gabriela Halászová
zástupkyňa starostu obce

finančných komisiách. Počas svojej činnosti v týchto komisiách som sa snažila počúvať hlas našich obyvateľov a pomáhať im. Obdobne sa snažím pomáhať obyvateľom aj na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a tlmočiť ich požiadavky a názory. Som rada, že medzi kolegami-poslancami

Poslanecké okienko

V Tvrdošovskom spravodaji pokračujeme v predstavovaní nových poslancov obecného zastupiteľstva. Tentokrát sme požiadali o rozhovor Loránta Birkusa, ktorý sa s nami podelil o svoje doterajšie aktivity, skúsenosti.

Už vyše roka zastávate funkciu poslanca obecného zastupiteľstva. Aké sú Vaše dojmy z práce poslanca, resp. obecného zastupiteľstva?

V prvom rade by som sa chcel poďakovať obyvateľom obce za doterajšiu dôveru. Dúfam, že ich nesklamem. Priznám sa, práca poslanca mi nie je až taká cudzia. Som tretí z našej rodiny, ktorý pracuje pre obyvateľov obce. Okrem toho som dlhé roky členom krízového štábu, preto sa v tomto odbore vyznám a pracujem oveľa sebavedomejšie. Práca poslanca obecného zastupiteľstva je spojená s množstvom ostatných činností, ktoré diváci nemôžu vidieť počas priamych prenosov zo zasadnutí. Práve s týmito činnosťami sa teraz lepšie oboznamujem. Práca v komisiách, sťažnosti a požiadavky obyvateľov, riešenie každodenných problémov, to všetko sú pre mňa nové veci. Väčšina poslancov tvorí zohratý „tím“ s dlhoročnými skúsenosťami, a my noví sa snažíme začleniť sa a nájsť s nimi spoločného menovateľa. Taktiež sa snažíme o dobrú spoluprácu so zamestnancami obecného úradu.

Kedysi boli poslancami obecného zastupiteľstva aj Váš otec i sestra. Môžeme povedať, že je to akási rodinná tradícia u Vás?

Nenazval by som to rodinnou tradíciou. Skôr by som povedal, že my „Pecúkovci“ máme intenzívnejší temperament. Chceme pomáhať a zlepšiť veci, ktoré sa dajú zlepšiť a pokiaľ sa nám to podarí, chceme si ich zanechať, resp. odovzdať ostatným. O to sa usilovali môj otec a sestra a o to sa snažím aj ja. Pokiaľ môžem a možnosti mi dovoľia, tak sa snažím pomáhať druhým, dať veciam lepšiu smer. To bol aj jeden z dôvodov, prečo som sa stal dobrovoľným hasičom. Keď skončí môj mandát, ľudia budú môcť usúdiť, čo sa mi podarilo vylepšiť, čím som pomohol našej obci a jej obyvateľom.

Ktoré veci a oblasti Vás ako poslanca najviac zaujímajú? Na čo sa snažíte zameriavať?

Počas svojej práce dobrovoľného hasiča som si všimol, aké veľké problémy spôsobuje v Tvrdošovciach povrchová a podzemná voda, najmä na jar. Čiastočne je to spôsobené upchávaním drenážnych systémov, preto by sa malo klásť väčší dôraz na ich údržbu. Často som v teréne s pracovníkmi podniku verejno-prospešných služieb a svojimi hasičskými kolegami, s ktorými sa snažíme tieto problémy riešiť svojpomocne. Bohužiaľ, v niektorých prípadoch je to fyzicky i finančne veľmi náročné. Preto by som chcel poprosiť našich obyvateľov, aby aspoň dva-trikrát do roka vyčistili odtoky pred svojimi domami. Predchádzalo by sa tým množstvu problémov, vlastných aj susedských. Pomáhaj-

me si! Priateľské rozhovory počas spoločných prác so susedmi prospievajú každému. Chce to len trochu pozornosti, nič viac.

Okrem poslanca obecného zastupiteľstva vykonávate aj prácu ako člen komisie životného prostredia a stavebných vecí, ako člen dozornej rady spoločnosti Obecné služby s.r.o. a ste predsedom dobrovoľného hasičského zboru. Ktorá z týchto činností je k Vášmu srdcu najbližšia?

Viac ako 15 rokov som členom Dobrovoľného hasičského zboru v Tvrdošovciach, preto je táto činnosť k môjmu srdcu najbližšia. V dnešnej dobe práca hasiča - pokojne to však môžeme nazvať aj povolaním, lebo je to povolanie - vôbec nie je o tom, ako to vidíme v komédiách, kde dobrovoľní hasiči utekajú na zásahy z nočných klubov alebo krčiem s vedrami, hadicami a historickou technikou. To je minulosť. V dnešnej dobe sú konkrétne predpisy o tom, aké ochranné pomôcky sa majú používať, aké školenia musia hasiči absolvovať a pri zásahoch je nulová tolerancia alkoholu. Bez týchto predpisov sa nemôže uskutočniť žiadny výjazd a nemôže sa vykonať ani hasenie požiaru. Keď som v roku 2017 nastúpil do funkcie predsedu Dobrovoľného hasičského zboru v Tvrdošovciach, mojím hlavným cieľom bolo mať čo najviac vyškolených dobrovoľných hasičov, disponovať s profesionálnou technikou a vhodným vybavením hasičskej zbrojnice. A to nielen pre hostí, ale aj pre hasičov, kde môžeme po výjazdoch v pokoji prediskutovať priebeh jednotlivých zásahov. Pravidelná údržba hasičských vozidiel, príprava hasičských zariadení na zásahy a profesionálny rozvoj si vyžadujú veľké množstvo administratívnej práce. Okrem toho aj praktický výcvik je súčasťou života hasičov. Napriek tomu všetkému robím túto prácu veľmi rád. Keď si po návrate z výjazdov unavení sadneme s ostatnými, psychicky ma to vždy naplňuje. Pociť, že sme mohli alebo sme sa aspoň snažili pomôcť našim spoluobčanom, nám dáva veľa sily. Tento pocit je na nezaplatenie. Keď sme už pri tom, rád by som pripomenul, že sme v polovici vykurovacej sezóny, preto by som poprosil obyvateľov o dodržiavanie protipožiarnych predpisov. V období Vianoc častejšie zapalujeme kozuby, i keď len pre atmosféru, preto si nezabudnite dať skontrolovať odborníkom komíny, ohrievače a kotly, aby ste potom neboli neprijemne prekvapení. Dajte si namontovať detektory oxidu uhoľnatého a dymu. Vďaka nim možno v značnej miere predísť požiarom, otrave oxidom uhoľnatým či dymom. Skontrolujeme si aj vianočné osvetlenia a používame ich v súlade s predpismi, aby sme sa nedostali do vážnejších problémov. Starajme sa o seba, o svojich blízkych, ako aj o svoj majetok!

Žijeme v neľahkom svete, finančné ťažkosti sa dotýkajú všetkých sektorov, vrátane samospráv. Ako vidíte súčasnú situáciu? Je z toho cesta von?

Nie som ekonóm, finančné záležitosti nie sú moja parketa, ale ako obyčajný človek tiež prežívam energetickú krízu. Či je z toho cesta von? Dobrá otázka. Myslím si, že premyslené šetrenie energiou a triedenie odpadu by mohli byť účinné v tomto smere. Verím, že rozhodnutia a návrhy ekonómov našej obce a členov finančnej komisie napomáhajú k tomu, aby sa udržal, resp. skvalitnil chod a rozvoj našej obce.

Čo by ste popriali našim obyvateľom do nového roka?

Prajem Vám požehnané, pokojné a láskyplné vianočné sviatky prežité v kruhu svojich najbližších. V novom roku prajem veľa síl a zdravia. Nech začne nový rok 2024 pozitívne pre nás všetkých!

Silvia Bračová

Reforma stavebného zákona

Na Slovensku v súčasnosti platí Stavebný zákon z roku 1976, t. j. Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, ktorý bol už viackrát novelizovaný a upravovaný. Napriek týmto postupným úpravám je už zastaraný, nepružný a s množstvom komplikovaných procesov. Tento starý stavebný zákon v súčasnej podobe nahradia dva úplne nové právne predpisy. Sú nimi zákon o výstavbe a zákon o územnom plánovaní. Od 1.4.2024 namiesto zastaraného stavebného zákona by mal nadobudnúť účinnosť nový Zákon č. 201/2022 Z. z. - Zákon o výstavbe.

Hlavným cieľom tejto novej právnej úpravy je najmä odstránenie nedostatkov doterajšej legislatívy a zohľadňovanie aj súčasných potrieb spoločnosti. Reforma kladie dôraz na digitalizáciu v stavebníctve, vďaka čomu sa všetky stanoviská dotknutých orgánov budú zdieľať elektronicky, zníži sa tiež administratívna záťaž pri činnostiach, ktoré súvisia s výstavbou. A tak výsledkom nových právnych predpisov by malo byť zjednodušenie a zrýchlenie povoľovania výstavby, digitalizácia, ale aj prísnejšie postihy voči tzv. čiernym stavbám.

Medzi občanmi aj stavebníkmi je zaužívaný pojem čierna stavba, no podľa aktuálne platného stavebného zákona, ale aj nového zákona o výstavbe ide o termín **tzv. nepovolená stavba. Nepovolená stavba alebo nepovolené stavebné práce** sú také stavebné práce, ktoré sa uskutočňujú:

- bez ohlásenia alebo v rozpore s potvrdením o ohlásení,
- bez rozhodnutia o povolení stavby alebo v rozpore s ním, ak ide o jednoduchú stavbu a ak sa vyžaduje overenie projektu stavby,
- bez overenia projektu stavby alebo v rozpore s overeným projektom stavby.

Čiernu stavbu je teda možné definovať ako stavbu zhotovenú stavebnými prácami, ktoré sa uskutočnili bez potrebného súhlasu, t. j. nepovolenými stavebnými prácami.

V súčasnosti podľa stále platného stavebného zákona, t. j. Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku je možné čiernu stavbu dodatočne zlegalizovať v rámci konania o dodatočnom povolení stavby. Ide o konanie, ktoré sa môže začať len na podnet príslušného stavebného úradu. Správne konanie sa začína na základe žiadosti stavebníka alebo ho začína stavebný úrad, ak zistí, že na stavbu nebolo vydané stavebné povolenie alebo ak úrad zistí, že stavba nebola realizovaná podľa schválenej projektovej dokumentácie. V tom prípade stavebný úrad vyzve stavebníka, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Mnohí žiadatelia sa domnievajú, že stavby, pri ktorých ide o jednoduchú stavbu uvedenú v ust. § 55 ods. 2 písm. a) Stavebného zákona, je možné aj dodatočne povoliť Ohlásením drobnej stavby. Avšak napriek tomu, že stavba spĺňa všetky zákonom stanovené podmienky pre ohlásenie drobnej stavby, pri jej „legalizácii“ je to možné už len dodatočným povolením stavby.

Ak sa teda obyvatelia obce sami rozhodnú podať žiadosť o vydanie dodatočného stavebného povolenia povinnými prílohami, ktoré je potrebné predložiť na stavebný úrad, sú:

- Oznámenie o nepovolenej stavbe,
- Žiadosť o vydanie dodatočného stavebného povolenia v súlade s § 88a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku,
- Doklady, ktorými sa preukazuje vlastnícke alebo iné právo / aj kópia z katastrálnej mapy/,
- 2 x Projektovú dokumentáciu s popisom rozostavanosti stavby,
- Stanoviská, súhlasy a predpísané rozhodnutia, ktoré dokážu, že stavba nie je v rozpore s verejnými záujmami /napr. Rozhodnutie Okresného úradu Nové Zámky, pozemkový a lesný odbor - o odňatí poľnohospodárskej pôdy... /,
- Doklad o úhrade správneho poplatku - trojnásobok sadzby podľa položky 60 prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z.

V rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby stavebný úrad dodatočne povolí už vykonané stavebné práce a určí podmienky na dokončenie stavby alebo nariadi úpravy už realizovanej stavby. Ak sa v konaní o dodatočnom povolení stavby preukáže rozpor s verejnými záujmami alebo stavebník v určenej lehote nesplní podmienky rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

Prečo čierne stavby „legalizovať“ ?

Dobрым príkladom je napr., ak obyvateľ chce požiadať banku o hypotekárny úver. Predmetom zabezpečenia úveru budú nehnuteľnosti, ktoré vlastní, napríklad rodinný dom a ďalšie stavby na jeho parcelách. V prípade, že sa na pozemku nachádzajú nelegálne stavby, banka túto skutočnosť zistí pri porovnaní znaleckého posudku, vydaných povolení k stavbám a listu vlastníctva. Takéto stavby sa nemôžu stať predmetom zabezpečenia. Obdobným prípadom je predaj nehnuteľnosti. Väčšina kupujúcich si totiž financovanie kúpy zabezpečuje prostredníctvom hypotéky a opäť je tu prípad, kedy sa o čiernej stavbe majiteľ nehnuteľnosti, prípadne aj kupujúci dozvedia až zo znaleckého posudku.

Čo sa zmení od 1. apríla 2024 v rámci vysporiadania sa s čiernymi stavbami?

Na čierne stavby zhotovené po dni, kedy nová legislatívna úprava vstúpi do platnosti, to znamená po 1.4.2024, by mali platiť nové pravidlá pre čierne stavby. O týchto pravidlách budeme obyvateľov obce včas informovať, nakoľko vláda SR už avizovala v Programovom vyhlásení vlády, že nový zákon bude potrebné prepracovať. Konkrétne o aké zmeny pôjde, zatiaľ nie je známe.

Všetky potrebné informácie k podaniu žiadosti o vydanie dodatočného stavebného povolenia môžete získať na Obecnom úrade v kancelárii č.7.

Mgr. Eva Tóthová

Nová zložka v organizačnej štruktúre obce

Tento rok nastali určité zmeny v živote Podniku verejnoprospešných služieb. V zmysle uznesenia obecného zastupiteľstva zo dňa 15.6.2023 bol PVS ako príspevková organizácia dňom 30.6.2023 zrušený a od 1.7.2023 pôsobí ako nová zložka v organizačnej štruktúre obecného úradu ako referát Podniku verejnoprospešných služieb. Čo to presne znamená? Opýtali sme sa vedúceho nového referátu **Silvestra Haluzu**.

„Čo sa týka zmeny, fyzicky sa nezmenilo takmer nič, nový referát obce vykonáva naďalej tie isté práce ako doposiaľ. Čiže všetko, čo napomáha a uľahčí každodenný život našej obce. Mám na mysli opravné, údržbárske práce, zber a odvoz odpadu, rôzne murárske a stavebné práce. Spomínaná zmena sa týka skôr administratívy a rozpočtu PVS.

Keď som bol v januári tohto roka poverený vedením PVS, pokračovali sme v našej činnosti s tým istým elánom ako predtým. Rád by som ale vyzdvihol niektoré väčšie práce, ktoré sme tento rok uskutočnili. Na jar sme vykonali v areáli termálneho kúpaliska komplexnú rekonštrukciu bazénov a lehátok. V lete sme pri jazere Putnoki vymenili celý odvodňovací systém, vrátane uloženia nového potrubia. Vyčistili sme aj jazero a odvodňovací systém pri jazere za tréningovým ihriskom. Na športovom ihrisku sme zateplili a obnovili budovu hlásateľa futbalových zápasov a internou rekonštrukciou prešli aj telocvične základných škôl so všetkými miestnosťami (chodba, prezliekarne). V centre Relax sme vykonali izoláciu strechy, vymaľovali sme priestory a vymenili sme dvere za nové. V uplynulých mesiacoch sme vo viacerých uliciach vybudovali,

Tento projekt (táto aktivita) sa uskutočnil(a) vďaka podpore z Nadácie EPH.

resp. opravili chodníky, cesty, vyasfaltovali a vybetónovali sme miestne komunikácie. Pribudol aj nový chodník na cintoríne. Napriek tomu, že bývalá skládka odpadu za železnicami už roky nie je v prevádzke, vyžaduje si údržbu a pravidelné kosenie.

Na jeseň sme vďaka úspešnému projektu a podpore z Nadácie EPH vo výške 15.000 € dali do poriadku okolie jazera Csábi a cintorín na Gaštanovej ulici. Vykonali sme tu naozaj rôznorodé práce. Zanedbaný verejný priestor sme najprv vyčistili od smetí, náletových drevín, rúkosa a ostatných organických odpadov. Nasledovala úprava terénu mechanizmami, vyčistenie dna jazera, vyrovnanie okolitého povrchu, dosev trávnik, výsadba stromov a krovín. V rámci projektu boli osadené prvky drobnej architektúry, a to lavice, smetný kôš, drevené mólo na jazero a informačná tabuľa. Snažili sme sa urobiť všetko pre skultúrnenie tohto terénu a myslím si, že sa nám to podarilo.

Koncom novembra sme začali s montážou vianočnej výzdoby obce. Vďaka tomu bola 3. decembra zapálená prvá sviečka na adventom ven-ci v ozajstenej vianočnej atmosfére. Po sviatkoch, v novom roku pokračujeme v našich každodenných činnostiach, ktoré budú slúžiť obci a jej obyvateľom.”

SB, LB

Nadácia EPH

INFORMÁCIE OBECNEJ POLÍCIE

Pozor na online podvodníkov!

Obecná polícia upozorňuje obyvateľov obce na podvodníkov a prosí o obozretnosť. Nenechajte sa oklamať podvodníkmi, ktorí sa môžu nabúrať do cudzieho účtu osôb na sociálnych sieťach a vydávať sa za túto osobu, aby pôsobili dôveryhodne v snahe získať od vás citlivé údaje o platobných kartách a podobne.

Obecná polícia vás dôrazne žiada, aby ste nikdy nikomu neposkytovali údaje o vašej platobnej karte, ako sú číslo karty, platnosť karty a CVC kód zo zadnej strany bankovej karty.

CHRÁŇME SI SVOJE PENIAZE A ÚSPORY AJ ONLINE!

PONUKA PRÁCE

PRÍSLUŠNÍK OBECNEJ POLÍCIE

Obec Tvrdošovce v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov informuje o voľnom pracovnom mieste na pracovnú pozíciu: príslušník obecnej polície - obecný policajt

Kvalifikačné a osobitné predpoklady na vykonávanie pracovnej pozície:

- úplné stredné alebo úplné stredné odborné vzdelanie,
- organizačné schopnosti, schopnosť presne a precízne vykonávať pracovné úlohy,
- spoľahlivosť, flexibilita, komunikatívnosť, bezúhonnosť,
- telesná, duševná a odborná spôsobilosť na výkon práce v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov,
- vodičský preukaz skupiny B,
- užívateľská úroveň práce s PC.

Náplň práce:

Výkon práce v zmysle § 3 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov.

Miesto výkonu práce:

Obec Tvrdošovce -
Obecná polícia,
Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce

PREDSTAVENIA V KULTÚRNOM DOME

Kukučie vajíčko II

Obec Tvrdošovce sa v tomto roku úspešne uchádzala o dotáciu z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín na projekt „Hostovanie Tanečného divadla Ifjú Szivek v obci Tvrdošovce“. Predstavenie sa uskutočnilo dňa 9. novembra 2023 v kultúrnom dome s cieľom prispieť k budovaniu a upevňovaniu komunity milovníkov autentického ľudového umenia, rozširovania škály kultúrnej ponuky našej obce a oboznámenia verejnosti s kultúrnym dedičstvom našich predkov.

Účinkujúce Tanečné divadlo Ifjú Szivek je jednou z najvýznamnejších umeleckých dielní maďarského folklórneho hnutia a umeleckého života Maďarov na Slovensku. Predstavenie Kukučie vajíčko II bolo výnimočné, keďže v prostredí autentického folklóru boli ukryté tanečné a hudobné "kukučie vajíčka" iných tanečných žánrov, hudby a známych melódií. Predstavenie bolo poklonou pred maďarským animovaným umením.

Dedičstvo

Keďže kultúrny dom v Tvrdošovciach je vhodným miestom aj pre kvalitné divadelné predstavenia, rozhodli sme sa, že požia-

dame o finančný príspevok z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Projekt bol vypracovaný s cieľom zachovania maďarskej národnostnej kultúry a umožnenia návštevy profesionálneho divadla v obci. Vybudované javisko, zvuková a svetelná technika umožnili, že dňa 22. novembra 2023 sa mohol uskutočniť projekt „Hostovanie Divadla Jókaiho v Tvrdošovciach“. Herci divadla predniesli činohru s názvom Dedičstvo, ktoré v roku 2020 v Maďarsku získalo cenu „Najlepšia maďarská činohra“. Autor diela, Schwechtje Mihály, spracoval chýlostivý príbeh, ktorý nastolil také otázky, ktoré nútia obecnosť hľadať správne riešenia, také, ktoré možno ani neexistujú. Hercom aj touto cestou ďakujeme za vynikajúcu umeleckú interpretáciu a tešíme sa na ďalšie predstavenia!

Livia Borbélyová

**REALIZOVANÉ S FINANČNOU
PODPOROU FONDU NA PODPORU
KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN**

Tvrdošovské plesy 2024

- 27. január** Batôžkový ples Miestnej organizácie CSEMADOK-u
- 3. február** Ples rodičov, učiteľov a priateľov ZŠ Jána Amosa Komenského
- 10. február** Ples rodičov, učiteľov a priateľov ZŠ K. Szemerényiho s VJM
- 13. február** Čajové posedenie Klubu dôchodcov
- 16. február** Ples tvrdošovských železničiarov Zástava
- 17. február** Tanečná zábava dobrovoľných darcov krvi

ZÁKLADNÁ ŠKOLA J. A. KOMENSKÉHO
TVRDOŠOVCE

Ples

RODIČOV, PEDAGÓGOV
A PRIATEĽOV ŠKOLY

★ 3. 2. 2024 o 19:00 hod. ★
★ veľká sála Kultúrneho domu ★

Opäť v škôlke

Dňa 11.10.2023 Materská škola na Hlbokej ulici usporiadala v rámci spolupráce Materská škola s rodinou jesennú aktivitu. V poobedňajších hodinách sme privítali medzi nami mamičky, oteckov, ale aj starých rodičov, ktorí k nám prišli podporiť tradičnú aktivitu materskej školy. Každá trieda ožila tvorivosťou, dobrou náladou a prekrásnymi jesennými dekoráciami vytvorenými deťmi a ich rodičmi. Detičky sa veľmi tešili, že strávili poobedie v škôlke v spoločnosti svojich najbližších. Výtvory hrali jesennými farbami, kreativita rodičov nepoznala hraníc, o čom svedčia aj práce v každom pavilóne MŠ. Deti boli šťastné, veselé a veľmi šikovné. Svedomito sa zapájali do tvorenia a získavali nové zručnosti pri práci s papierom, nožnicami, prírodninami, lepidlom, ale aj tavnou pišto-

ľou či vrtáčkou. Rodičia si chvíľu oddýchli od svojich každodenných povinností a poobedie strávené s deťmi pri spoločnej činnosti im vyčarilo úsmev na perách. Žiarové oči a úsmevy na tvárach detí im boli odmenou aj poďakovaním. Krásne dekorácie skrášlili interiér aj exteriér našej materskej školy.

O mesiac neskôr sa konala ďalšia zaujímavá činnosť v priestoroch MŠ – pečenie medovníčkov. Aktivita prebiehala síce bez rodičov, ale bola veľmi zaujímavá a kreatívna. Deti si obliekli pekné kuchynské zástery a čiapky a pustili sa do práce. Veľmi sa im páčilo, že si mohli vykrajovať z medovníkového cesta rôzne vianočné tvary. Čerešničkou na torte bolo, že na záver si spoločne pochutili na upečených dobrotách.

Predvianočné obdobie má vždy svoje čaro v našej MŠ. Na príchod Mikuláša sa deti vždy veľmi tešia, s veľkou radosťou sa pripravujú na jeho privítanie. Mikuláš je každý rok veľmi štedrý, detičky obdarí bohatými vianočnými balíčkami. Vianočný program patrí medzi najkrajšie a najočakávanejšie programy v živote našej škôlky. Tento rok sa konal opäť v krásnej sviatočnej atmosfére. Radosť z nich mali deti, rodičia i pani učiteľky.

Máme za sebou vydarené mesiace plné aktivít, ale aj učenia sa nových poznatkov. V tomto duchu a eláne budeme pokračovať aj v novom roku.

Kolektív MŠ na Hlbokej ulici

Veselé Vianoce a šťastný nový rok Vám prajú

žiaci a kolektív zamestnancov
ZŠ Jána Amosa Komenského
v Tvrdosovciach

ZO ŽIVOTA ZŠ JÁNA AMOSA KOMENSKÉHO

Exkurzia v ovocnom sade

Návšteva divadelného predstavenia v Nitre

Hovorme o jedle

Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok

Kvíz o Antonovi Bernolákovi

Úspešní riešitelia iBor

Európsky deň jazykov

Úspešní riešitelia WocaBee v ANJ 5.miesto v okresnom kole

Návšteva Mikuláša

Návšteva hviezdárne v Hurbanove

K 30. VÝROČIU SPEVOKOLU ROZMARÍN

Dňa 29.9.2023 oslávili spevokol Rozmarín pôsobiaci pri miestnom klube dôchodcov 30. výročie vzniku. S veľkým nadšením sme sa pripravovali na túto udalosť, ktorú sme chceli dôstojne osláviť s tými, ktorí sú pre nás dôležití. Pre naše veľké potešenie

prijala naše pozvanie na oslavu zakladajúca členka a dlhoročná vedúca spevokolu Mgr. Oľga Hegyiová. Z ostatných zakladajúcich členov, žiaľ, mohli prísť iba Gizela Mojžesová, Anna Morvaiová, Magdolna Mikócziová a Zuzana Bujáková. Na oslavu sme pozvali aj predstaviteľov vedenia

našej obce, členov klubu dôchodcov a dva spevácke súbory z Maďarska, spevokol slovenskej menšiny v Tatabánya-Bánhide a spevokol „Felvidékiek“ z Bonyhádu, s ktorými si udržiavame dlhoročné priateľské vzťahy. Každý z nich predniesol úryvok zo svojho bohatého speváckeho repertoáru. Hra na „tárogató“ (tureckej píšťale) v podaní Bélu Farkasa dojala prítomných až k slzám. Nemenej dojímavý bol aj spoločný spev troch spevokolov o priateľstve. Po programe sme dostali veľa pozitívnych ohlasov. Toto nezabudnuteľné popoludnie nemohlo dopadnúť lepšie. Veľmi pekne ďakujeme všetkým starostom Tvrdošoviec, ako aj poslancom obecných zastupiteľstiev za ich pomoc, ktorú poskytli nášmu zboru počas 30-tich rokov.

Pohľad do minulosti

V roku 1993 prišlo vedenie vtedajšieho klubu dôchodcov s návrhom o založení ženského spevokolu za účelom, aby so svojimi piesňami zabával seniorov. Vedením spevokolu bola požiadaná učiteľka hudobnej výchovy Oľga Hegyiová. Hneď na prvú výzvu sa prihlásilo 11 žien, ktoré 11. marca toho istého roku mali prvé vystúpenie na spomienkovej slávnosti pri Pomníku hrdinov. Neskôr sa k zboru pridali ďalšie ženy a muži, ktorí radi spievali. Keďže už to bol zmiešaný zbor, na návrh Alžbety Fialkovej si vybrali meno spevácky zbor Rozmarín. Prvé zahraničné vystúpenie zboru bolo na Pivnom festivale v Környe, kde vytvorili priateľstvo

s tamojším spevokolom Páva. V roku 1994 usporiadali zábavné čajové posedenie pre členov klubu dôchodcov, ktoré prebehlo vo výbornej atmosfére. Potom nasledovala oslava ku Dňu matiek s krásnym programom pre matky a v októbri pozdravili členovia

spevokolu 70, 80 a 90-ročných jubilaritov obce. Pripravili pre nich takmer hodinový slávnostný program. Tieto tri veľkolepé podujatia potom usporiadali každoročne.

Spevácky zbor Rozmarín v tomto období vystúpil na viacerých miestach

a vybudoval si priateľské vzťahy so spevokolom Klubu dôchodcov v Nagyatáde, spevokolom nemeckej menšiny v Környe, spevokolom slovenskej menšiny v Tatabánya-Bánhide, spevokolom „Felvidékiek“ v Bonyháde a s klubom seniorov v Szákszende. Po dvadsiatich rokoch sa, žiaľ, zo zdravotných dôvodov so zborom rozlúčili deväť zo zakladajúcich členov. Túto čarovnú skupinku tvorili veľmi oddaní, zábavu milujúci ľudia, od ktorých sme sa my, ktorí sme sa pridali neskôr, veľa naučili.

V roku 2013 som prevzala vedenie spevokolu ja a keďže sme nemali vedúceho zboru, pokračujeme tam, kde začali naši predkovia - zakladajúci členovia, ale už pod názvom spevokol Rozmarín. Každoročne usporiadame už spomínané tri veľké podujatia, aby sme zabávali členov nášho klubu a snažíme sa vyhovieť všetkým pozvaniam, ktoré dostaneme. Ďakujem členom spevokolu, že si nájdú čas dvakrát do týždňa na skúšky a že sa svedomite pripravujú na vystúpenia. Pevne verím, že sa k nám pridajú aj mladší seniori, prevezmú od nás žezlo a spevokol Rozmarín bude mať príležitosť na oslavu 50. výročia svojho vzniku.

Touto cestou prajem 15-člennému spevokolu Rozmarín veľa zdravia, šťastia a elánu do ďalších rokov!

Mária Puskásová

Bola som hosťom Zuzany Čaputovej

V decembri 2020 ma telefonicky kontaktoval Zoltán Kőrös, pracovník Fórum inštitútu pre výskum menšín, s cieľom vyhľadať pamätníkov preživších násilnej deportácie v roku 1947 a urobiť s nimi rozhovor o udalostiach, ktoré zažili a zachovali si v pamäti. Jednou z oslovených som bola i ja.

V čase deportácií som mala deväť rokov. V pamäti mi utkvelo veľa vtedajších udalostí a zážitkov z Tachova. A o našom nútenom pobyte v Čechách mi veľa rozprávali rodičia i príbuzní. Nečudo, bola to udalosť, ktorá násilne zasiahla do našich osudov, zmenila nám život a stala sa stálou témou v kruhu rodiny a príbuzných ešte dlhé roky po návrate domov. A na to nemôžem, neviem a ani nechcem zabudnúť. Zoltán Kőrös mi dával otázky. Pravidelne mi telefonoval, často sme sa rozprávali aj poldruha hodiny. Zväčša som hovorila ja. Rozpovedala som ma svoje spomienky a on všetko nahrával. Dozvedela som sa, že sa tomu odborne hovorí „oral history“, t. j. vyrozprávaná história. Nebola som jediná účastníčka tých tragických udalostí. Z rokov násilných deportácií obyvateľov s maďarským materinským jazykom, ktorí prešli tortúrou násilného vysídlenia, boli oslovení aj iní tunajší Maďari – vtedy síce ešte deti – ktorí boli ochotní a schopní vypovedať, ako preživali oni a ich rodiny roky nezavineného a nezaslúženého bezprávia.

Odvtedy prešli tri roky. Prežila som mozgovú príhodu, covid a následnú pľúcnu embóliu. Podľa viacerých lekárov to bol priam zázrak, že som prežila. Tiež si to myslím. Ale teraz už viem ten dôvod...

Keď mi v októbri tohto roku zavolať Zoltán Kőrös a oznámil mi, že v Bratislave budú naše príbehy prezentované verejnosti na výstave Múzea kultúry Maďarov na Slovensku s názvom Vymenené domovy a že výstavu navštívi v utorok 14. novembra 2023 popoludní prezidentka Slovenskej republiky, Zuzana Čaputová, ktorá privíta bývalých vysídlenecov a mám tam byť i ja... priam som onemela! Pociť zadúšajúcej radosti a nesmierna česť,

že ma pozvala sama pani prezidentka na osobné stretnutie a že svoje spomienky jej môžem rozpovedať aj osobne... Prezradila som to iba svojim dcéram a vnúčatám. Nikomu inému som sa to neodvážila povedať, aby do toho niečo nepredvídané neprišlo, aby sa mi práve teraz niečo nestalo, čo by tomu mohlo zabrániť. Bola som taká neskonale šťastná, že to slovami ani nedokážem vyjadriť. Potom

Srdečne nás privítali a uviedli do pekných priestorov, kde nás čakalo občerstvenie. Potom nás previedli do väčšej spoločenskej miestnosti a usadili do polkruhu. Zakrátko prišla prezidentka republiky, Zuzana Čaputová. V skutočnosti je rovnako elegantná a krásna ako na televíznej obrazovke. Srdečne nás pozdravila, privítala a vyjadrila vďaku, že sme prišli, lebo by si od nás rada osobne vypočula naše vtedajšie zážitky. Žiaľ, nevie po maďarsky, ale môžeme pokojne hovoriť svojím materinským jazykom, lebo sú tam tímočníci. A potom sme rozprávali a rozprávali, čo všetko sa vtedy stalo, rozpovedali sme svoje najhoršie, ale aj najkrajšie spomienky. Napriek tomu, že som to vždy vedela, až teraz som si uvedomila v plnej miere, aké neskutočné šťastie v podstate mala naša trojčlenná rodina, že sme sa dostali práve do Tachova. Lebo ostatní porozprávali i príbehy so šokujúcim, až tragickým koncom. S ľútosťou nad ich srdcervúcim osudom a so slzami v očiach som si vypočula životné peripetie mojich spolupútnikov a ich rodín.

Na konci sa nám pani prezidentka poďakovala, že sme sa s ňou podelili o životné príbehy. Vyjadrila nesúhlas s princípom kolektívnej viny, vynášania nespravodlivých trestov pre nevinných a teší ju, že sme sa vrátili domov, pričom vyzdvihla našu lásku k vlasti a rodnej zemi. Nás – pozvaných – toto prijatie a milé súcitné slová nesmierne potešili. Vnímali sme, že je to súčasť kompenzácie

za mnohé nespravodlivosti, ktoré utrpeli najmä naši rodičia. Jeden z nás za všetkých povedal, že naše matky by nepreliali toľko slz, keby vedeli, že raz prezidentka Slovenskej republiky pozve ich deti na recepciu a vypočuje ich príbehy s takým porozumením. Na záver tohto výnimočného podujatia som odovzdala pani prezidentke knihu Ing. Františka Budu s názvom Tvrdošovce-Tardoskedd 1945-1949 o násilnej deportácii obyvateľov Tvrdošoviec.

Prijemné popoludnie pre nás zostane nezabudnuteľne krásnou spomienkou, za ktorú budeme vždy vďační. Domov som prišla s krásnou kyticou hortenzií a s úžasným pocitom z milého stretnutia, na ktoré nikdy nezabudnem.

Magda Csomóová
Preložil: Ing. Imrich Szabó

Jedno výnimočné diamantové výročie sobáša

*"Šťastné manželstvo je stavba,
ktorú je potrebné stavať každú chvíľu znova."
(André Maurois, francúzsky spisovateľ)*

Diamant, najtvrdší a najcennejší drahokam, ktorého krása závisí od kvality jeho vybrúsenia. Symbol 60. výročia svadby, manželstva, ktoré musí byť po toľkých rokoch príkladne vybrúsené.

Takýmto pevným vzťahom sa môžu pýšiť aj moji drahí starí rodičia, Mária Bogdányová (rod. Szpeváková) a Jozef Bogdány, ktorí tento rok oslávili 60 rokov spoločného života. Výročie manželov Bogdányových je však dvojnásobne výnimočné. 28.9.1963 v rímskokatolíckom kostole v Tvrdošovciach sa totiž konala nevšedná dvojité svadba. Sobášili sa naraz s Jozefovou sestrou, Magdalénou Ladicsovou (rod. Bogdányovou), ktorá sa vydala za Vincenta Ladicsa. Zároveň sú oba manželské páry navzájom krstní rodičia ich detí.

Nielen vek všetkých štyroch manželov (79 – 86 rokov) je úctyhodný, ale aj ich vzájomné vzťahy aj po toľkých rokoch. Bývali istý čas aj susedmi, doteraz sa však stále navštevujú a majú blízky vzťah. V dnešnom rýchlom tempe života sú takéto rodinné vzťahy vzácné a obdivuhodné. Nehovoriac o diamantovej dvojitej svadbe, ktorú manželka oslávili tento rok v septembri. Svätá omša na počesť jubilejných párov sa v našej obci konala 1. októbra 2023 v rímskokatolíckom kostole. Následne s najbližšou rodinou pri spoločnom obede opäť, po 60 rokoch, páry oslávili svoje obnovené „áno“.

Za 60 rokov sa obe rodiny, pochopiteľne, rozrástli. Pribudli nielen deti a vnúčatá, ale rodina Ladicsová sa môže pýšiť už aj jedným pravnukom. Som veľmi vďačná za krásny zrelý vek mojich

starých rodičov a krstných starých rodičov a je mi ctou, že som sa ich mohla opýtať na ich skúsenosťami vybrúsené manželstvo. Na to, čo je tajomstvom spoločného života „v dobrom aj v zlom“. Ich spoločné odpovede pretkané humorom svedčia o ich životnom eláne a skutočnej práci

na vzťahu, pretože bez snahy, vzájomnej úcty a rešpektu to vraj nefunguje...

Otázky pre manželov Bogdányových a Ladicsových a ich odpovede:

Na čo si najradšej spomínate zo dňa vašej svadby?

Celý deň sme mali naprogramovaný, ale tešili sme sa, že ako súrodenci sme mohli spolu s našimi partnermi stáť pred oltárom a povedať svoje áno. Toto bolo pre nás také výnimočné. Taktiež aj na to radi spomíname, ako sme to oslávili s rodinou, s našimi rodičmi, drahými príbuznými. Bola skvelá nálada a zábava s muzikantmi. A, samozrejme, plánovali sme spoločnú budúcnosť. Naše plány a sny sa, chvalabohu, splnili.

Čo je ten tajný kľúč k takému dlhému spokojnému manželstvu?

V prvom rade láska, tolerancia a porozumenie. Nelíhať do postele s hnevom, rozprávať sa o všetkom a spoločne riešiť problémy. Nezutekať hneď (smiech). Navyše, ak je manželka dobrá kuchárka, dá sa to vydržať ešte ľahšie (smiech).

Čo by ste poradili dnešným mladomanželom?

Aby sa ľúbili, aj keď je problém, nech sú vytrvalí a chápu. Aj keď to niekedy nie je ľahké, treba si všetko vydiskutovať bez hnevu a hádok, pretože tým sa nič nevyrieši. Dôležitá je tolerancia, manželstvo bez nej nemôže fungovať.

Alexandra Hrubá

Prečo nosíme obrúčky?

Prečo si počas svadobného dňa vymieňajú mladomanželia prstene a prečo nosíme obrúčku práve na prstenníku? Táto tradícia má viacero vedeckých aj menej vedeckých teórií.

Snubné prstene a obrúčky sa v histórii nosili na rôznych prstoch, na ľavej aj pravej ruke. Tradícia nosenia prsteňa na prstenníku ľavej ruky pochádza zo starovekého Ríma. Rimanovia verili, že žila zo štvrtého prsta na ľavej ruke zvaná vena amoris - žila lásky - vedie priamo do srdca. Vedci neskôr túto teóriu vyvrátili, avšak tradícia nosenia obrúčky na prstenníku ľavej ruky ako symbol lásky manželov pretrvala dodnes.

Praktickým dôvodom nosenia obrúčky na ľavej ruke je to, že prsteň je zvyčajne vyrobený z mäkkého kovu, najmä zlata, ktorý sa menej opotrebuje na ľavej ruke, keďže väčšina ľudí patrí k pravákovi. Štvrtý prst na ľavej ruke je zároveň pravdepodobne druhý najmenej používaný prst na ruke po malíčku. Malíček je však príliš malý na to, aby naň vyrobili pekne zdobený prsteň, preto sa pocta nosiť obrúčku ušla práve prstenníku.

Nie v každej krajine sa však obrúčka nosí na ľavej ruke. Dokonca aj v Európe sa stretneme s viacerými možnosťami. Slovenská a Česká republika patria medzi krajiny, v ktorých sa nosí svadobná obrúčka na prstenníku ľavej ruky. Je tomu tak na väčšine územia západnej Európy, v častiach východnej Európy aj v mnohých mimoeurópskych krajinách. Za všetky menujme Veľkú Britániu a Írsko, USA, Austráliu, Kanadu, Egypt, Nový Zéland, Juhoafrickú republiku, Francúzsko, Taliansko, Portugalsko, Švédsko, Fínsko, Švajčiarsko, Chorvátsko, Slovinsko a španielske oblasti Katalánsko a Valenciu. Naopak na prstenníku pravej ruky sa nosia svadobné obrúčky v Bulharsku, Grécku, Gruzínsku, Litve, Lotyšsku,

Macedónsku, Rusku, Srbsku, Ukrajinu, Rakúsku, Belgicku, Dánsku, Nemecko, Maďarsku, Poľsku, Holandsku, Nórsku, na väčšine územia Španielska, v Kolumbii, Peru, Venezuele a na Kube. Dôvod? Prává ruka je viac dominantnejšia, a to symbolizuje silu manželstva. V Turecku, Libanone, Sýrii, Rumunsku a Brazílii je obrúčka nosená na prstenníku pravej ruky do svadobného dňa, potom je presunutá na prstenník ľavej ruky.

Najstaršie zaznamenaná výmena obrúčok pochádza zo starovekého Egypta. Vtedy si prstienky ako znak lásky vyrábali z trstiny. Neskôr sa prstene začali vyrábať z kože, kosti alebo slonoviny. Drahšie materiály, z ktorých snúbenci darovali svojej milovej prsteň, neznázorňovali viac lásky, ale hlavne bohatstvo darcu. Najstarší a najmenší zásnubný prsteň dostala kňažná Mária, dcéra Henricha VIII. V tej dobe mala len dva roky.

Kresťanstvo začalo využívať obrúčky ako súčasť svadobného obradu až v 13. storočí. Dovtedy považovali prezdobené a často aj nevкусné prstienky za nevhodné. Keď sa však zjednodušili a nadobudli duchovný význam, stali sa neodmysliteľnou a zároveň peknou tradíciou.

Je zaujímavé, že až do 20. storočia nosila svadobný prsteň len žena. Nosenie snubného prsteňa aj mužmi by mohlo byť chápané ako súčasť procesu zrovnoprávnenia oboch pohlaví. Hovorí sa ale aj o 1. svetovej vojne ako o milníku, kedy ženatí vojaci začali nosiť svadobné obrúčky, aby im pripomínali ich manželky.

Nosenie svadobných obrúčok má svoju dlhú tradíciu aj hlbokú symboliku. Či už tú svoju budete nosiť alebo nosíte na akejkoľvek ruke alebo prste, najdôležitejšie je to, že vám každý deň bude pripomínať toho, koho milujete najviac.

Zdroj: webmagazin.sk, klenota.sk

Pokojné a ničím nerušené
prežitie vianočných sviatkov
a nový rok 2024 plný pohody
Vám praje

kollektiv

KORUND

TIAŠKY

Veselé vianočné sviatky
a šťastný nový rok!

Kellemes karácsonyt
és nagyon boldog új évet!

Termálne kúpalisko Tvrdošove
Tardoskeddi termálfürdő

Prečo nosíme obrúčku na prstenníku?

Podľa starého čínskeho vysvetlenia:

1. palec predstavuje našich rodičov,
2. ukazovák súrodencov,
3. prostredník sme my,
4. prstenník je náš partner,
5. malíček predstavuje naše deti.

Spojte ruky, ako to vidíte na obrázku. Dole by mali byť len prostredníky. A teraz skúste oddeliť prsty jeden po druhom!

Naši rodičia s nami nebudú stále – palce si môžeme oddeliť. Naši súrodenci budú žiť oddelené životy – takže môžeme oddeliť aj ukazováky. Aj naše deti raz odídu z rodičovského domu – malíčky si vieme tiež oddeliť. Len prstenníky sa nedajú oddeliť, pretože manželka majú byť vo vzťahu po celý život!

Umelá inteligencia: Motor budúcnosti

Hoci obec Tvrdošovce je pokojným a tichým miestom, kde dnešný život stále zachováva mnohé tradičné kultúry, svet okolo nás sa neustále mení a vyvíja. Jednou z týchto revolučných zmien, ktorá už teraz ovplyvňuje našu každodennú existenciu, je umelá inteligencia (UI). Čo presne umelá inteligencia znamená a aký má vplyv na nás?

Umelá inteligencia označuje výpočtové procesy a algoritmy, ktoré umožňujú strojom vykonávať úlohy, ktoré sme tradične priradzovali ľudskej inteligencii. Tieto stroje sa dokážu učiť, riešiť problémy a vyvodzovať z našich dát zmysluplné závery. Jedným z takýchto technologických riešení umelého intelektu, ktorý je v súčasnosti dostupný, je ChatGPT. Tento výnimočný model umožňuje strojom rozumieť ľudskému jazyku a reagovať naň.

Umelá inteligencia v každodennom živote

UI už existuje v rôznych aspektoch našich životov. Internetové vyhľadávače, ako Google, ju využívajú na vytváranie personalizovaných výsledkov vyhľadávania. Pri online nakupovaní môže UI poskytovať odporúčania týkajúce sa toho, aké produkty by sme si mohli zakúpiť. Napríklad online obchod s oblečením nám na základe našich predchádzajúcich nákupov a prezerania stránok odporúča najnovšie módne kúsky a pomáha nám nájsť oblečenie, ktoré nám najlepšie pristane. V automobilovom priemysle sa UI využíva pri návrhu autonómnych áut, pričom strojové učenie a počítačové videnie pomáhajú vozidlám navigovať samostatne a analyzovať svoje okolie. Intelligentné systémy monitorujú vozidlo a môžu poskytovať odporúčania na optimalizáciu spotreby paliva a správu flotily. V oblasti zdravotnej starostlivosti pomáha lekárom presnejšie diagnostikovať choroby a vypracovať terapeutické plány. Napríklad

strojové učenie pomáha pri lekárom zobrazovaní, analýze röntgenových snímok alebo MRI a identifikácii nádorov a včasných prejavov chorôb. Robotické chirurgické systémy vykonávajú operácie s vysokou presnosťou a minimálnou invazívnosťou, čím sa skracuje doba hojenia. Domáce inteligentné systémy, ako hlasom ovládaní asistenti, už teraz pomáhajú uľahčiť každodenné úlohy, zlepšujú energetickú efektívnosť a pohodlie domova. UI v inteligentných domoch napríklad dokáže automaticky regulovať osvetlenie, kúrenie a chladenie a optimalizovať spotrebu energie, čím sa znižujú účty a environmentálne vplyvy.

UI modely však nie sú len užitočné, ale dokážu byť aj vtipné. Ich humoristické poznámky alebo vtipné príbehy môžu prispieť k zlepšeniu nálady. Napríklad ak sa spýtate ChatGPT: „Aký je tvoj obľúbený vtip?“, môže vám poskytnúť vtipný príbeh. Ich schopnosť porozumieť humoru zďaleka nepostačuje na ľudský štandard, ale ich humoristické poznámky určite dokážu vyčariť úsmev na tvári.

Výhody, nevýhody a riziká UI

UI prináša neuveriteľné výhody. Jednou z nich je jej obrovská rýchlosť a efektívnosť. Dokáže analyzovať veľké množstvo údajov a vykonávať zložité výpočty tak rýchlo, že s ľudskými zdrojmi by to bolo nemožné dosiahnuť. UI systémy môžu byť veľmi presné s dostatočnými príkladmi a validáciami, čo znižuje riziko chýb, najmä pri opakujúcich sa úlohách. Okrem toho umožňujú prekonávať jazykové bariéry a komunikovať v rôznych jazykoch. Sú schopné neustále sa učiť a zdokonaľovať, čo znamená, že časom sa stávajú efektívnejšími v plnení svojich úloh.

Treba však dbať na výzvy a riziká. Jednou z týchto výziev je ochrana osobných údajov. UI zbiera a analyzuje veľa údajov, čo vyvoláva otázky týkajúce sa

súkromia a ochrany údajov. Je dôležité zabezpečiť, aby naše údaje neprenikli do nesprávnych rúk. Používanie UI môže tiež znamenať náhradu ľudských pracovných síl. V niektorých priemyselných odvetviach môže automatizácia viesť k strate pracovných miest, na čo je potrebné reagovať. Etické otázky sa tiež objavujú. Napríklad pri autonómnych autách je potrebné rozhodovať o situáciách so zvýšeným rizikom. Rovnako dôležitá je aj otázka zodpovednosti za rozhodnutia zverené UI.

UI je tiež možné použiť na zlé účely, napríklad hackeri môžu útočiť na ciele s použitím zlomyseľných systémov alebo vykonávať škodlivé činy. Zločinci môžu vytvárať falošné identity a obsah, ktorý môže zavádzať. Môžu vytvárať presnejšie profily ľudí, čo môže ohroziť súkromie a verejný záujem. UI dokáže komponovať hudbu, maľovať obrazy a generovať texty, čo môže ohroziť prácu tradičných umelcov. Nakoniec, používanie autonómnych zbraňových systémov vo vojenských konfliktoch môže predstavovať veľké nebezpečenstvo, pretože môžu rozhodovať samostatne o výbere cieľov a útokov.

Budúcnosť UI

Oblasť UI sa neustále rozvíja. Jej aplikácie sa neustále rozširujú a mnohí tvrdia, že jej revolúcia sa začína len teraz. Ďalšie vývoje a inovácie môžu priniesť mnoho nových príležitostí a výziev. Je dôležité neustále sledovať udalosti a rozumieť ich vplyvu na naše životy. UI nás vybavuje nástrojmi a technológiami, ktoré nám umožňujú komunikovať a učiť sa efektívnejšie a zaujímavejšie. UI nie je len motorom budúcnosti, ale aj súčasťou našej prítomnosti a nepochybne bude ponúkať ešte dlho neprebádané možnosti. Otázkou je len to, do akej miery sme pripravení objavovať a využívať nové príležitosti, ktoré UI ponúka.

Ing. Kristián Birkus

Kvapka v mori

Dom na Jesenského ulici č. 61 je starý, nedávno zrekonštruovaný rodinný dom. Ani zvonku nie je ničím zvláštny, v našej obci je takýchto domov viac, no predsa je iný ako ostatné, pretože vo svojom vnútri skrýva množstvo tajomstiev.

Steny starého domu, ktorý bol postavený na prelome 19. a 20. storočia, boli stavané z hliny zmiešanej s vodou a drobnými plevami, technikou nabíjania. Jeho majiteľmi boli János Balogh a jeho manželka Viktória Vojky, prastarí rodičia súčasného majiteľa. V štyridsiatych rokoch 20. storočia sa z tohto domu stal Marencsákov dom, žila tu vážená rodina Marencsáková, pán Vincent Marencsák a pani Helena Marencsáková, rodená Vanyová. Manželský pár v tomto dome vychoval svoje dve deti, dcéru Katarínu, ktorá, žiaľ, zomrela mladá, a Gabriela, ktorý sa našťastie teší dobrému zdraviu. Dom po smrti rodičov zdedili Gabriel s manželkou Ľubicou, potom druhú polovicu v roku 2016 odkúpili a nechali si ho. Po rekonštrukcii, výmene strechy a po niekoľkých opravách uskutočnili svoj sen. Zo starého domu urobili tzv. pamätný dom či skôr múzeum, aby aj súčasná mladšia generácia mala možnosť dozvedieť sa, ako žili naši predkovia v 20. storočí.

Jedného pekného jesenného dňa som sa vybrala pozrieť si túto unikátnu pamiatku, lebo som bola veľmi zvedavá. Pohľad, ktorý ma privítal, ma úplne ohromil. Bola som prekvapená a nadšená zároveň, že v tomto dnešnom uponáhľanom svete, kde je to samý počítač a mobil, aplikácia a sociálne siete, sú ešte ľudia majúci toľko sily, vytrvalosti, túžby a vôle, aby si vytvorili okolo seba niečo také jedinečné a skvelé. Totiž nie je to len starý dom, ale aj fantastická zbierka..., že čoho? Toto je skutočne „kvapka v mori“.

Čo všetko som videla? Aby ste si to vedeli predstaviť... V dome sú vlastne dve výstavy, ktoré spolu síce úzko nesúvisia, no dobre sa k sebe hodia. Prvá výstava je na dlhej verandovej chodbe a predstavuje Pivné múzeum – neuveriteľne bohatú zbierku predmetov súvisiacich s pivom. To všetko je výsledkom Gabrielovho viac ako 30-ročného zberateľstva. Človek by mohol stráviť hodiny pozeraním na nespočetné množstvo žiarivých, čistých pohárov a džbánov na pivo, zoradených na policiach. Ale nechýbajú ani sklenené a kovové plechovky od piva, fľaše, modely nákladných áut, sudy, otvárate na pivo, tácky, logá, reklamné svetlá, popolníky, zapaľovače, obrusy a ďalšie zaují-

mavosti zo sveta piva. To všetko sa Gabrielovi Marencsákovi podarilo získať na jarmokoch, burzách, darom či výmenou.

Prvou miestnosťou – ako v každom starom sedliackom dome – je tzv. parádna izba, ktorá sa využívala zriedkavo, skôr len počas sviatkov alebo pri príchode vzácneho hosťa. Hlavným zariadením izby sú skriňa alebo šublôtko, stolík, nočný stolík, ale je tu aj vyre-

závaná truhlica s tulipánovým vzorom na výbavu nevesty, a kolíska, pretože mladá mamička, šestonedielka, v prvých týždňoch po pôrode ležala tu aj s novorodeniatkom. Na stenách sú obrazy svätých, nástenné hodiny, zrkadlá a rodinné obrazy. Naši predkovia, keď boli doma, trávil väčšinu času v kuchyni. Tu sa varilo, pieklo a jedlo, preto sú tu sporák (šporhelt), „šteláži“ (policový regál), príborník (kuchynská skrinka) a police. V strede sú stôl, stoličky a hokedlík, v rohu drevená lavička na nádobu s vodou a s lavárom – v tých časoch to bolo umývadlo, umývali sa v ňom. Kuchynňa bola stredobodom celého domu. Žili tu mladší a starší členovia rodiny, starí rodičia, rodičia a deti.

Do komory putovalo náradie bývalej kováčskej dielne. Gabrielov starý otec Michal Marencsák a jeho otec

boli totiž kováči. Ich kováčska dielňa bola na dnešnej Novozámockej ceste oproti dnešnému železničnému múzeu. Odtiaľ pochádzajú kováčske nástroje: nákova, zverák, kliešte, podkovy, kladivá a iné nástroje. V minulosti sa tu skladovalo aj poľnohospodárske náradie: hrable, sudy, šrotovacia mašina, lisy, demižóny, starý kolovrat, česadlo, ale vidíme tu aj mnohé iné zabudnuté predmety. V rohu „odpočívajú“ murovaná omietaná pec. Zariadenie sa do domu dostalo dedením, darom a nákupmi. Dávno zosnuli prastarí rodičia, teta Ilka a strýko Vince, by boli veľmi hrdí, keby videli, že ich starý rodinný dom naďalej žije svoj život a slúži naozaj ušľachtilému účelu.

Rodina založila pamätnú knihu, do ktorej sa môžu podpísať návštevníci

tejto originálnej zbierky a vyjadriť svoje uznanie. Poďakovanie a úcta patrí Gabrielovi a jeho manželke Ľubicí, ktorá svojho manžela od začiatku vo všetkom podporuje a pomáha mu udržiavať a

zveľaďovať toto krásne a zaujímavé múzeum.

Spomienky na minulosť otvárajú v ľudských srdciach dávno zabudnuté pocity a azda aj znovuobjavené zvláštne šťastie. Tiež som sa vrátila späť do minulosti, keď som uvidela tie zabudnuté predmety môjho detstva. Ďakujem, že sa s Vami môžem podeliť o tento krásny zážitok. Rodina s radosťou privíta každého návštevníka. Chodte aj Vy a ponorte sa do osviežujúceho sveta piva a zázračnej, ale rýchlo miznúcej minulosti.

Mária Kollárová

Preklad: Magdaléna Birkusová

Ako je to známe, v roku 2023 oslávi Športový klub Tvrdošovce 100. výročie vzniku. Pri tejto príležitosti uzrela svetlo sveta nová publikácia našej obce s názvom „100 rokov Športového klubu Tvrdošovce.“ Kniha spracúva bohatú 100-ročnú históriu tvrdošovského športu prostredníctvom zaujímavých príspevkov a spomienok, krásnych a ojedinelých fotografií. Okrem futbalu, ktorý sa teší dodnes najväčšej obľube zo športových disciplín v Tvrdošovciach, sa v knihe dočítate aj o ostatných druhoch športu, ktoré pôsobia pri Športovom klube Tvrdošovce a mimo neho. Knihu zostavil Michal Bara, ale na tvorbe obsahu sa podieľali aj ďalšie osoby, ktoré boli súčasťou histórie Športového klubu Tvrdošovce v priebehu 100 rokov. Pre lepší prehľad vám prinášame úryvok z najnovšej publikácie našej obce.

"Po svetovej vojne na futbalovom ihrisku na Hlbokej ulici v marci 1946 nastúpilo naše mužstvo v prvom jarnom majstrovskom zápase proti mužstvu Šurany a v závere zápasu sa strhla hromadná bitka, v dôsledku ktorej bol klub vylúčený z majstrovstiev. Na základe orodovania veliteľa žandárskeho zboru Kováčika sa však situácia uviedla na pravú mieru a klub, síce pod iným názvom, Železničiarsky Športový Klub Tardošked, mohol pokračovať v majstrovstvách. Na čelo spolku sa vtedy postavil Ferencsik, prednosta stanice. Pod názvom Železničiarsky Športový Klub pôsobil spolok dva roky, potom v roku 1948 došlo opäť k zmene názvu. Nový názov: TJ Sokol Tvrdošovce.

Nová kniha o tvrdošovskom športe

Ďalšou dôležitou zmenou bolo aj to, že od roku 1958 hrali v mužstvách výlučne Tvrdošovčania. Začiatkom 60. rokov 20. storočia podporu športu prevzalo poľnohospodárske družstvo a odteraz sa označoval ako TJ Družstevník Tvrdošovce. V týchto rokoch sme mali aj B-mužstvo, v ktorom hrali dospelí z A-mužstva a hráči z mládežníckeho tímu. Ďalších dvadsať rokov – s menšími úskaliaми a vzostupmi – bolo jedným z najúspešnejších období v histórii športového klubu. Vedenie bolo takmer totožné s vedením poľnohospodárskeho družstva, ktoré poskytovalo bezpečné finančné zázemie a uvoľnenú atmosféru pre šport, pričom činnosť športového klubu podporovali stovky členov a priaznivcov. V sezóne 1968/69 sa mládežnícky tím stal majstrom I.A triedy západného Slovenska, B-mužstvo dospelých bolo majstrom okresu a A-mužstvo hralo v I.A triede, čo bola obdoba dnešnej IV. ligy.

Po tomto dobrom výkone nasledoval pokles, keďže mužstvo zostúpilo do I. B triedy. Keď v jesenných kolách majstrovskej sezóny 1972/73 získalo mužstvo iba 6 bodov a hrozilo, že opäť vypadne, nové vedenie povolalo na post hráča-trénera Štefana Gyureka, ktorý sa zúčastňoval aj

I. ligy. V jarných kolách získalo mužstvo opäť krídla a bez porážky sa z beznádejného posledného miesta prebojovalo na 4. miesto. V nasledujúcom roku sebavedome vyhralo majstrovstvá a v roku 1974 mohlo opäť hrať v I.A triede.

Podobne ako v 30. rokoch 20. storočia sa vedenie aj tentokrát pokúsilo zaviesť ďalšie druhy športu: šach, atletiku a hádzanú, ale nedosiahlo veľký úspech. Príčina neúspechu bola rovnaká ako pred 40 rokmi: tieto športy nemali v Tvrdošovciach tradíciu a predovšetkým chýbali „zanietenci“, ktorí obetujúc svoj voľný čas a napriek počiatočným ťažkostiam by vytvorili základný tím pre daný šport a podmienky pre jeho fungovanie.

V roku 1978/1979 sa začalo s výstavbou škvarového tréningového ihriska pri jazere Putnoki a zatrávnením futbalového ihriska. V týchto rokoch prešiel športový areál kompletnou rekonštrukciou: rozšírili a zmodernizovali sa šatne a tribúna, na kúpalisku sa zaviedla termálna voda, zrekonštruovali sa bazény a vybudovalo sa nové optenie a chodníky. Začiatkom 80. rokov 20. storočia sa tvrdošovský šport opäť ocitol v kríze. Škvarové tréningové ihrisko, ktoré bolo v mnohých ohľadoch nevýhovujúce, ovplyvnilo nielen úroveň hry, ale aj bojovú náladu a obetavosť športovcov a vedúcich tímu. V rámci vedenia došlo k rozporom, rekonštrukcia postupovala pomaly a často stagnovala. Mužstvo dospelých dva po sebe nasledujúce roky vypadlo a z I. A triedy sa dostalo do okresných majstrovstiev. V tomto ťažkom období vzniklo nové vedenie pod vedením Ladislava Szabóa,

Výstavba športového ihriska

Ženský futbalový tím v roku 1972

ktorý viedol klub 9 rokov, čo vtedy predstavovalo najdlhšie obdobie pôsobenia v tejto funkcii. Značnú časť finančných prostriedkov potrebných na prevádzku zabezpečilo vedenie, a to žiadosťami o štátne dotácie, organizovaním plesov, podujatí, prevádzkou bufetu, prenajímaním autobusu, atď.

K ďalšiemu rozmachu došlo v roku 1984, keď bolo dokončené zatravnenie ihriska a mužstvo dospelých vyhralo majstrovstvá okresu. Samotné víťazstvo v okresných majstrovstvách však nezaručovalo postup do vyššej triedy. Na postup do I.B triedy museli odohrať dvojkolovú kvalifikáciu na spiatočnej báze s mužstvom zo Salky. Prvý zápas v Tvrdšovciach sme vyhrali 3:1, ale na odvetný zápas o týždeň neskôr mužstvo nenastúpilo, pretože bolo pozvané na medzinárodný futbalový turnaj v NDR (účasť na turnaji sme organizátorom sľúbili už dávno pred koncom majstrovstiev). Možno práve pre neskúsenosť a nedostatok kontaktov vtedajšieho vedenia okresný futbalový zväz odmietol presunúť termín odvetného zápasu a v pokračovaní sme pri „zelenom stole“ prehrali 3:0 a v sezóne 1984/85 sa nám nepodarilo postúpiť. Čo sa nepodarilo v roku 1985, podarilo sa v sezóne 1987/88 a 1989/90. Vedenia mužstva dospelých sa opäť ujal Štefan Gyurek a dva roky po sebe získal s mužstvom majstrovský titul.

V priaznivých obdobiach histórie klubu sa vedenie niekoľkokrát opäť pokúsilo zaviesť okrem futbalu aj iné športové disciplíny. Doteraz sa to podarilo iba v jednom športe: v stolnom tenise. Prvý pingpongový stôl v našej obci kúpil farár Petro v

roku 1950 pre miništrantov. Stôl bol neskôr premiestnený do zámku v areáli športového ihriska, kde na ňom trénovala mládež,

Členovia stolnotenisového tímu

ktorá tam chodila. Prvý stolnotenisový tím pôsobiaci pri športovom klube začal hrať v okresných majstrovstvách v roku 1960. V roku 1961 už získali majstrovský titul, členovia tímu boli András Rosko (Pucul), Alexander Borbély (Mancsos), Vojtech Brokes, Alexander Balogh (Totyi), Karol Birkus, František Sztrecsko, Anton Spevák, Anton Schwáb (Bóni). Tréningy a zápasy sa konali vo veľkej sále športového ihriska, tzv. tanečnej sále, ktorá bola až do výstavby súčasného Obecného domu jedinou veľkokapacitnou sálou v obci.

Pre družstvá hrajúce v okresných majstrovstvách bolo podmienkou, aby v družstve hrali aj ženy, a, prekvapujúco, práve naše ženy boli tzv. hybnými silami tímu. Žiaľ, po dvoch rokoch sa družstvo rozpadlo a B-mužstvo už nedosiahlo rovnaké úspechy. Začiatkom 70. rokov 20. storočia pre nezáujem mládeže stolnotenisový

oddiel zanikol. S týmto športom sa začalo opäť až v roku 2000, keď Karol Birkus a Anton Spevák zorganizovali stolnotenisový turnaj a vďaka tomu spolu s členmi tímu Zuzanou Vidovou, Ladislavom Mészárosom, Karolom Brenkusom, Ladislavom Vargom a Miroslavom Liptákom znovu založili stolnotenisový oddiel.

Vďaka dosiahnutým úspechom v 60. rokoch minulého storočia bol futbal v našej obci taký atraktívny, že v roku 1971 vzniklo aj ženské družstvo. 18-členné družstvo dievčat hralo v majstrovstvách okresu pod vedením Františka Kurucza a Františka Ágha. Niekoľko rokov po zániku tohto úspešného tímu bol v roku 1998 ženský tím obnovený a bol zaradený do II. ligy pozostávajúcej zo štyroch družstiev. Vedúcou 16-členného tímu bola Katarína Bertová, trénerom bol spočiatku Juraj Zelenka a neskôr František Ágh. Bohužiaľ, kvôli nedostatku dostatočných posíl aj tento tím čoskoro postihol osud ženských tímov: jeho členky sa vydali, založili si rodiny, a preto zanikol."

Dúfame, že sa nám podarilo vzbudiť záujem o knihu, ktorú si môžete zakúpiť na obecnom úrade. Prajeme, aby vám listovanie a čítanie našej najnovšej publikácie poskytlo veľa príjemných chvíľ.

*RNDr. Michal Bara
Preklad: Mgr. Beáta Győri*

Výroky o športe

**„Šport neutvára charakter,
ale odкрýva ho.“**

(Heywood Broun, americký novinár)

**„Čím ťažšia výhra,
tým väčšia radosť z víťazstva.“**

(Pelé, futbalista)

„Smiech je šport duše.“

(František Xaver Šalda, český esejista,
literárny kritik a publicista)

**„Futbal - najplodnejšia forma
umenia 20. storočia.“**

(Bertolt Brecht, nemecký básnik,
dramatik, divadelný režisér)

Vianoce na Filipínach

O Filipínach je známe, že je to krajina, kde vianočná sezóna trvá najdlhšie na svete, keďže začína už 1. septembra. Počas tejto doby ľudia vytvárajú vianočnú atmosféru hraním vianočných piesní vo svojich domovoch. Denne hrajú vianočné skladby aj v rádiách či v nákupných centrách. Niektoré rodiny začínajú zdobiť svoje vianočné stromčeky už v septembri. Na domoch a na verejných priestranstvách sa rozsvetujú vianočné dekorácie, z ktorých nemôžu chýbať ani farebné vianočné lampióny zvané parol – ikonické symboly filipínskych Vianoc. Najčastejšie sa vyrábajú v tvare päťcípkej hviezdy, symbolizujúcej Betlehemskú hviezdu a sú symbolom svetla a nádeje. S lampiónmi parol sa môžeme stretnúť nielen na domoch, ale aj na pouličných lampách. Vianočné dekorácie sú najviditeľnejšie práve v nákupných centrách, ktorých dominantou sú obrovské vianočné stromčeky v sprievode lampiónov, vencov a blikajúcich svetiel. Posledných 100 dní do sviatkov sa odpočítava pri vstupe do nákupných centier aj v televízii. Podobne bohatú vianočnú výzdobu majú aj kostoly. Súčasťou výzdoby je aj betlehem.

Vianočná sezóna je aj obdobím osláv a spoločenských stretnutí. V novembri, na niektorých miestach dokonca už posledný októbrový týždeň, sa konajú firemné večierky. Predvianočné oslavy sa v týchto mesiacoch konajú aj v školách, u príbuzných, dokonca sa organizujú aj stretnutia bývalých spolužiakov. Formálne vianočné oslavy sa začínajú 16. decembra, keď ľudia začnú navštevovať rané omše po dobu 9 dní. Hovoria tomu Simbang Gabi alebo Misa de Gallo. Medzi ľuďmi existuje presvedčenie, že ak absolvujú omše Simbang Gabi všetkých 9 dní, ich vianočné pranie sa splní. Na Filipínach nie je neznáme ani vianočné koledovanie, ktorého sa zúčastňujú deti aj dospelí. Koledníci navštevujú domy, ale schádzajú sa aj na uliciach, na trhoch, aby spievali vianočné koledy a piesne, za čo im ľudia dávajú peniaze. Vybierané peniaze dávajú na charitu. Vianočné trhy a bazáre sa konajú v každom meste, tradične na námestiach pred kostolmi, avšak v dnešnej dobe aj v nákupných centrách. Na predaj sa tu ponúka všetko, čo s Vianocami súvisí. Jedlo, darčeky, ako aj dekorácie. Jedlo je tiež dôležitou súčasťou vianočných osláv. Po účasti na rannej omši rodičia deťom kupujú Puto Bumloong (ryžový zákusok parený v bambusovej trstine) a Bibingka (pečený ryžový zákusok tradične pripravovaný v terakotovej peci s banánovými listami). Často sa kombinujú so šálkou horúcej tsokolate (filipínska horúca čokoláda/kakao).

Počas Nochebuena (Štedrého večera) zo stola nechýba obrovské množstvo jedla. Medzi tradičné vianočné jedlá na Filipínach patria lechon (pečené prasiatko), filipínske bravčové barbecue, sladká údená šunka, vyprážané kuracie mäso, queso de bola (guľa syra zabaleného v červenom parafinovom vosku), šanghajské jarné závitky, ovocný alebo makarónový šalát s kuracím mäsom, filipínske špagety (s banánovým kečupom) či pancit (tradičné filipínske cestoviny s kuracím alebo bravčovým mäsom, krevetami, zeleninou, ochutené filipínskou limetkou zvanou calamansi). Oblíbenými vianočnými dezertmi sú leche flan (puding z kondenzovaného mlieka s vrstvou karamelovej omáčky na vrchu) alebo pochúťky vyrobené z fialového yamu (sladkých zemiakov) zvaného tiež ube.

Vianočná noc je pre Filipíncov tá najzvláštniejšia v roku, keďže je jednou z mála príležitostí, keď sa stretne celá rodina. Po spoločnej vianočnej večeri sa mnoho rodín spoločne zúčastní polnočnej omše, ktorú nazývajú Misa de Gallo. Skutočné vianočné oslavy sa však začínajú po návrate domov, pričom často trvajú až do ďalšieho rána. Počas rodinných osláv sa hrávajú spoločenské hry, pri ktorých vyhrávajú rôzne ceny. Na Filipínach sa veľkej obľube teší aj karaoke, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou akýchkoľvek osláv počas celého roka. Preto nemôže chýbať ani na vianočnej oslave. Po spoločenských hrách nasleduje výmena darčiek, ktorá pokračuje aj v Prvý sviatok vianočný, pri vzájomných návštevách príbuzných. Podľa zvyku sa deti postaví do radu pred svojimi rodičmi a starými rodičmi, ktorí každému po jednom odovzdajú darček. Za darčeky sa im deti poďakujú gestom zvaný mano, ktorý je vo filipínskej kultúre znakom úcty k starším a pýtajú si požehnanie. Deti sa starším poklonia a ich pravú ruku pritisnú k svojmu čelu. Pre Filipíncov má rozdávanie darčiek veľký význam, či už na Vianoce, alebo počas predvianočných večierkov v škole, na pracovisku, doma a dokonca aj medzi priateľmi. Jedným z tradičných spôsobov vzájomného obdarovania je Monito Monita, kde si každý vylosuje meno obdarovanej osoby, ktoré sa samozrejme musí do konania večierku udržať v tajnosti. Od 90. rokov sa konajú aj vianočné filmové festivaly. Veľa rodín trávi Prvý a Druhý sviatok vianočný práve návštevou kín.

Pre Filipíncov sú Vianoce tou najlepšou časťou roka, pretože sú obdobím lásky a radosti. Aspoň na krátku dobu im pomôžu zabudnúť na ich ťažký život a dávajú im iskriku nádeje aj napriek ťažkým časom.

Attila Fazekas a Cielo Marie Adiao

Celoročný adventný kalendár

Advent je tzv. obdobie duchovnej prípravy na Vianoce. Čas spomalenia, radostného očakávania Štedrého večera. Štyri nedele, 24 dní do Vianoc. Ako deti odrátavame, koľkokrát sa ešte

musíme vyspať, kým príde Ježiško a ako dospelí sa snažíme do Vianoc všetko stihnúť, nachystať, vrátane darčiekov. Obvykle nás týmto špeciálnym obdobím sprevádza adventný kalendár.

Takýto kalendár slúži na odpočítavanie dní adventu k Štedrému dňu. Väčšinou ich poznáme v papierovej verzii, v ktorej sa nachádza 24 políčok vyplnených malými sladkosťami, obvykle čokoládou rôzneho tvaru. Dnes sú už však adventné kalendáre také populárne, že existujú v rôznych podobách s rôznymi prekvapeniami v jednotlivých okienkach určených či už pre malých, alebo veľkých. Dokonca doma ručne vyrobené sú najoriginálnejšie a najvzácnejšie.

Takto sa už postupne obdarujeme do Vianoc každý deň. Ale čo ak by sme to otočili? Neprijímali by sme každý deň nejaké malé prekvapenie, ale naopak, boli by sme každodenní darcovia. To je tiež spôsob originálneho kalendára, ktorým každý deň mô-

žeme niekoho potešiť a urobiť jeden dobrý skutok. A aby to bolo ešte zaujímavejšie, urobme si z takéhoto adventného kalendára pokojne celoročný! 24 políčok si môžeme vydeliť 12 mesiacmi

v roku, a tak nám vyjde, že každý mesiac môžeme darovať nejakú finančnú čiastku dvom organizáciám, alebo prispieť akýmkoľvek iným spôsobom.

Pod článkom nájdete vzorový kalendár s neziskovými organizáciami z rôznych oblastí (zdravie, pomoc v núdzi, ochrana zvierat, duševné zdravie,...), ktorý si však môžete sami pripraviť tými najkreatívnejšími spôsobmi a spolu s rodinou zvoliť, koho budete chcieť obdarovať každý deň (alebo mesiac). Štedrý tak nemusíme byť iba na Štedrý deň, a ako dobre vieme, to, čo dáme, sa nám s určitosťou vráti.

*Prajem všetkým pokojné, láskyplné,
radostné a štedré vianočné sviatky!*

Alexandra Hrubá

Oslavy Nového roka

Nový rok sa nezačínal vždy prvého januára. V dávnych časoch, keď sa ľudia riadili juliánskym kalendárom, mesiac január totiž ani neexistoval. Kalendár, aký používame dnes, gregoriánsky, zaviedol až pápež Gregor XIII. v 16. storočí.

K oslavám nového roka dnes patria bujaré oslavy a ohňostroje, no v minulosti dávali Slováci prednosť iným tradíciám. K 1. januáru na Slovensku v minulosti patrili dlhé vinše, viac chodový obed aj plieskanie bičmi. O polnoci mládenci plieskali bičom alebo iným

hlukom upozorňovali na príchod nového roka. Bolo to znamenie, že si už ľudia môžu zablahoželať. Naši predkovia prikladali slovám a vinšom veľkú moc, preto sa 1. januára snažili byť čo najmilší, najprajnejší. Verili, že keď iným dožičia šťastia a zdravia, budú ho mať aj oni. Na Nový rok ráno si rodiny a priatelia chodili vinšovať, ale do domu nikdy nesmela ako prvá vkročiť žena, pretože sa to považovalo za veľké nešťastie. Prah dverí musel ako prvý prekročiť švárny mládenec. Mladí muži robili obchádzky po celej dedine, od horného konca až

po dolný chodili všetkým zablahoželať. Vo vinšoch sa ukázala ľudová tvorivosť, prania trvali aj 20-30 minút a každý mládenec do nich vložil čosi svoje.

K prvému dňu nového roka patrila na Slovensku aj slávnostný obed. Keďže už nebol pôst, mohlo sa podávať mäso, ale nikdy to nebola hydina. Nemohla sa jesť sliepka, kohút, morka, kačka ani hus. Verilo sa, že by rodine mohlo uletieť šťastie. V niektorých regiónoch sa tento zvyk dodržiava dodnes.

(i)

Gravírované krásy

Nasledovný článok svedčí o tom, že aj muži v uniformách môžu mať sklon k tvorbe a umeniu. Výborným príkladom je príslušník našej obecnej polície, **Dávid Szabó**, ktorý vo svojom voľnom čase vyrába gravírované dekorácie. Jeho tvorba zaujala aj nás. Ochoťne nám porozprával o svojej záľube.

„Začalo sa to celé tak, že v roku 2021 som na internete našiel gravírované psie známky, ktoré som chcel objednať pre nášho psa. Keď som začal na nete vyhľadávať takéto veci, našiel som veľa rôznych predmetov, ktoré sa dajú gravírovať. Veľmi ma to zaujalo, až som sa začal intenzívnejšie informovať o tom, ako sa takéto veci vyrábajú. Tak sa začalo veľké vyhľadávanie informácií a vzdelávanie sa na internete. Uchvátilo ma to tak, že som si kúpil stroj na gravírovanie.

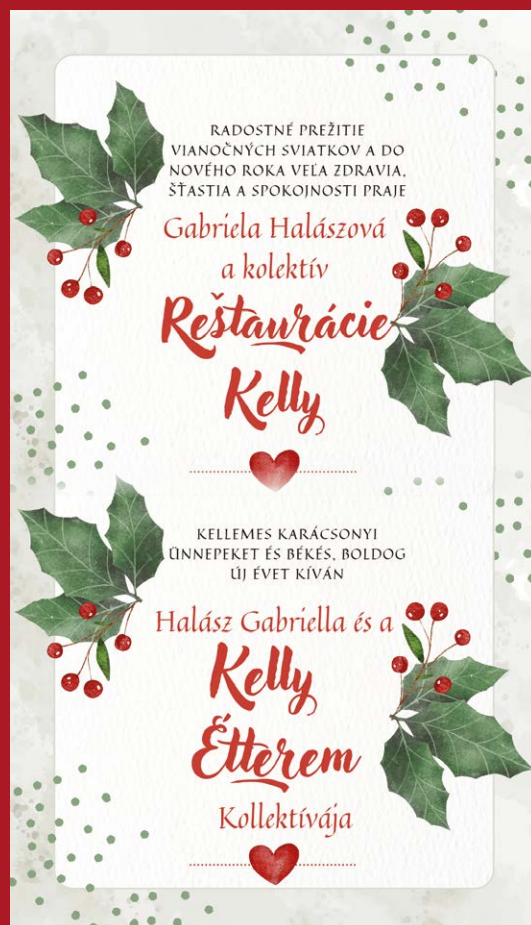
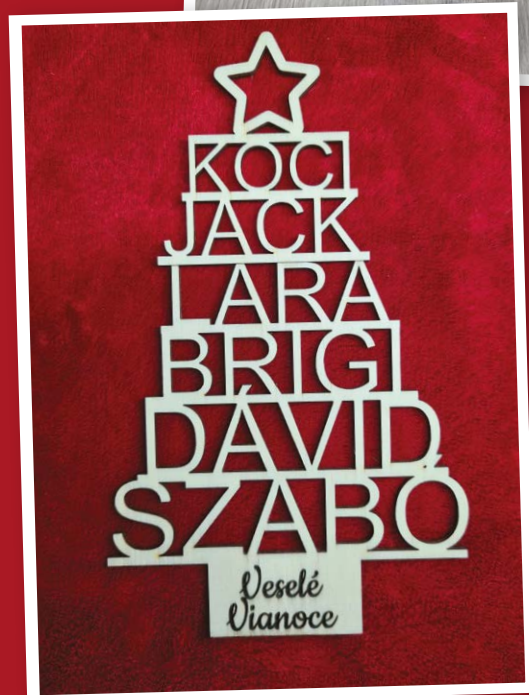
Prvotné vyskúšanie stroja sa mi hneď na začiatku zapáčilo, tak som si dohľadal ďalšie informácie, ako s ním pracovať, čo všetko sa s ním dá

vyrobiť a už to išlo. Prvé, čo som sa musel naučiť, bola práca s programom, cez ktorý sa stroj spúšťa. Zistil som, že stroj dokáže aj rezať drevo určitej hrúbky a vtedy som začal vyrábať prvé drevené dekorácie domov.

Na ďalší rok som sa ženil a navrhol som mojej teraz už manželke, že by som nám vyrobil nejaké dekorácie na svadbu. Súhlasila, a tak som vyrobil drevený nápis mien na svadobný stôl, drevené foto rekvizity, gravírované vešiaky, zápich do svadobnej torty, magnetky ako poďakovanie pre hostí. Aj zasadací poriadok na svadbe sme mali vygravírovaný na dreve.

Keď som počas práce so strojom zistil, že dokážem značiť aj na nerez, týmto naplno odštartovalo vyrábanie darčiekov pre blízkych a rodinu už nie len z dreva. Možno ma to celé hobby zaujalo aj vďaka tomu, že som vyštudovaný CNC programátor a toto je vlastne veľmi podobné odvetvie.

Ku koncu roka 2022 som začal vyrábať aj drevené vianočné ozdoby a dekorácie a tam sa fantázii naozaj medze nekladú. Tieto vianočné ozdoby mali na moje prekvapenie veľký úspech, hlavne personalizované vianočné gule sú obľúbené, ktorými môžeme potešiť svojich blízkych. To mi robí vždy radosť, keď vidím, že moje hobby, moja tvorba sa páči aj iným.“

sb

Maderoterapia - terapia drevom

Metóda stará už pomaly viac ako storočie, no stále mnohým ľuďom neznáma. Čo vlastne maderoterapia je a ako môže drevo pomôcť zdraviu?

Maderoterapia je masáž drevenými valčekmi rôznych tvarov a veľkostí. Napomáha k správne fungovaniu lymfatického systému, ktorý je základ pre správne fungovanie metabolizmu, detoxikácie a odvodňovania. Keďže ma vždy zaujímal ľudské telo ako také, rozhodla som sa pomáhať ľuďom rôznych vekových kategórií týmto spôsobom, oboznámiť ich maderoterapiou. Počas 60-tich minút masáže celého tela dochádza k otvoreniu lymfatického systému, vďaka ktorému sa nie len uvoľní a prekrvia svaly, ale začne sa telo zbavovať nežiaducich látok. Tieto látky nám bránia v chudnutí, brá-

nia odvodneniu tela, spevneniu svalovej hmoty a napnutiu pokožky, tvarovaniu postavy a napomáhajú pri vzniku najväčšieho nepriateľa každej ženy - pomarančovej kože.

Keďže je táto masáž neinvazívna, je 100% prírodná, kontraindikácie sú minimálne. Je vhodná pre každého, kto chce pomôcť svojmu zdraviu - muži,

ženy, mladé slečny, športovci...

Maderoterapia má viacero kategórií, ako je napríklad aj tvárová maderoterapia - ktorá je výborná na prekrvenie dekoltu a tváre, odstraňuje vrásky, napína pokožku, odstraňuje vačky pod očami, padnuté kútiky úst a odstraňuje dvojíťu bradu.

Nemajte strach vyskúšať si túto novú metódu pre svoje zdravie a krásu!

Viktória Mažárová

Recepty

Čokoládová torta

Zo 6 - 6 vaječ upečieme 2 piškótové cestá: zo 6 bielkov vyšľaháme tuhý sneh, pridáme 6 polievkových lyžíc kryštálového cukru a 6 žĺtkov. Primiešame 6 polievkových lyžíc múky a 1 kávový lyžičku prášku do pečiva.

Krém: Z ½ l mlieka, 120 g hladkej múky a 5 žĺtkov uvaríme hustý puding. Pridáme 100 g čokolády a necháme vychladnúť.

500 g margarínu (Smetol) vymiešame s 300 g práškovým cukrom a zmiešame to s vychladnutým pudingom. Hotový krém natrieme na korpus a tortu vyzdobíme.

Citrónová kocka

Z 5 vaječ upečieme piškótové cesto. Necháme vychladnúť, prekrájame a natrieme s nasledovným krémom:

Z 5 žĺtkov, 200 ml mlieka, 150 g práškového cukru, 2 polievkových lyžíc múky a 1 vanilínového cukru uvaríme hustú kašu. Po vychladnutí primiešame 1 margarín (Smetol) a šťavu 1 citróna. Piškótové cesto s krémom rozkrájame na 5x5 cm kocky a polejeme fondantom.

Fondant: 300 g práškového cukru, 1 lyžicu oleja a horúcu vodu, ktorú pridávame po lyžiciach, vmiešame do lesku. Potrebujeme dostať hustejšiu hmotu, aby dobre kryla.

Eva Kuruczová

Slová, ktoré pomáhajú

Slová majú veľkú moc, dokážu pomôcť v ťažkých životných situáciách. Slovo nie je len tak hocičo, slovo je energia... Pri-nášame vám niekoľko povzbudzujúcich slov, dúfame, že vám budú prospešné.

Pochvala

Koľkokrát ste sa dnes pochválili? Nabádanie na samochválu možno vyvoláva vo vás isté pochybnosti. Naozaj sa máme chváliť my sami? Nemal by to urobiť niekto iný? Pochvala od ostatných poteší a urobí radosť, no vlastná pochvala je silnejší nástroj motivácie než uznanie druhých. Možno si to ani neuvedomujete, no sami seba kritizujete a karháte asi často. Presvedčenie o vlastnej nedokonalosti, prehnaná sebakritika, výčitky, pochybnosti a pocit, že nie ste dobrí, komplikujú život. Je zbytočné rozčuľovať sa nad sebou, nad svojím osudom či nepríliš šťastnou minulosťou. Je márne vyčítať si chyby a nesprávne osobné rozhodnutia, ktoré ste v živote urobili. Chybu môže urobiť každý, dôležité je vedieť si chyby odpustiť a poučiť sa z nich. Naučte sa chváliť sa za maličkosti, drobnosti i za veľké veci! Váš vnútorný kritik sa zmení na priateľa a radcu a vy dosiahnete spokojný život, úspech a šťastie!

Trpezlivosť

Trpezlivosť je vzácne korenie. Majte na pamäti staré príslovia Trpezlivosť ruže prináša alebo Čas je najlepší lekár. V dnešných uponáhľaných časoch sa s netrpezlivosťou a s podráždenosťou stretávame veľmi často. Všetko má svoj čas a nevyhnutným prostriedkom na dosiahnutie cieľa je trpezlivosť. To znamená zmieriť sa s plynutím života a vedieť, že všetko sa stane v PRAVÝ ČAS.

Trpezlivosť je najlepší priateľ múdrego človeka. Je to vlastnosť všetkých úspešných ľudí. Trpezlivosť by ste nemali zamieňať za nečinnosť, neznamená pasivitu a odovzdanosť osudu, ale úsilie a koncentrovanú vnútornú silu. Netrpezlivosť a snaha mať všetko hneď a za každú cenu vedú k stresu, strachu a často aj ku sklamaniu. Netrpezlivosť a nervozita nič neurýchlia, ak budete netrpezliví, potrestáte jedine sami seba! Vezmite si k srdcu krásne slová francúzskeho svätca Františka Saleského: "Maj trpezlivosť so všetkým, predovšetkým sám so sebou." Budte trpezliví, výsledky sa dostavia – niektoré hneď, iné zajtra alebo o mesiac, všetko má svoj čas!

Zdravie

Na svete nie je veľa vecí, ktoré si natoľko vážime, aby sme si ich navzájom priali pri každej príležitosti. Vecí, pri ktorých nedostatku či strate sme ochotní urobiť čokoľvek, aby sme ich získali.

li spať. ZDRAVIE je taká vec. Je tisíc chorôb a zdravotných problémov, no zdravie je len jedno. Keď dakto ochorie, všetky ostatné problémy sú zanedbateľné.

Naozaj robíte všetko pre to, aby ste boli v dobrej fyzickej a psychickej kondícii? Kto dodržiava aspoň základné odporúčania zdravotného životného štýlu? Základné pravidlo je nenechať telo zaháľať ani ho však zbytočne neprepínať, úmyselne mu neškodiť, ale podporiť jeho jednotlivé funkcie. Jedzte iba to, čo vaše telo naozaj potrebuje a vyhýbajte sa jedlám, ktoré vám neprospievajú a sú plné chemických látok. Začnite sa starať o svoje zdravie!

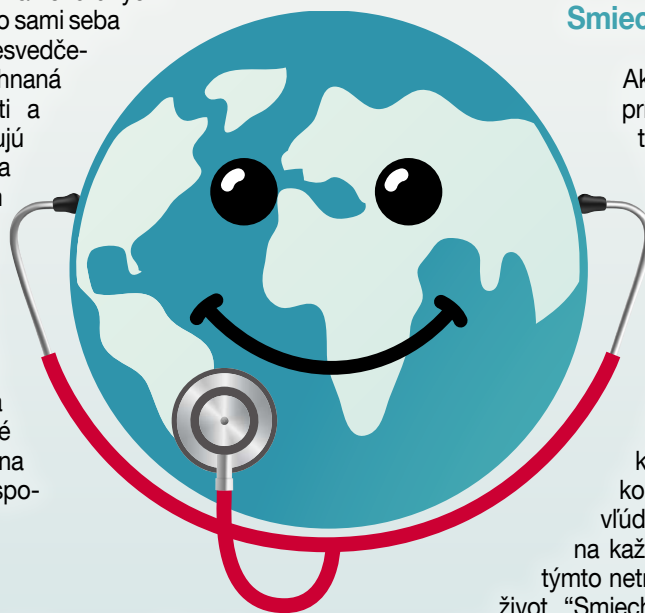
Smiech

Ak ste boli v uplynulých dňoch príliš smutní a vážni, potrebujete sa uvoľniť a zasmiať. Prečo však čakať na príležitosť, keď sa môžete zasmiať hneď teraz? Zasmejte sa! Sám život je niekedy absurdný, smiešny a zároveň aj úžasný a veselý. Ak dáte smiechu šancu, je to jedna z najkrajších vecí na svete. Smiech je radosť a zábava. Sme nesmierni lakomci, ak šetríme smiechom, ktorý nič nestojí. Šetríme i láskou, vďačnosťou, radosťou, ale aj vlúdnyimi slovami, objatiami. Záleží na každom človeku, aby pochopil, že týmto netreba šetriť. Zmení to celý deň aj život. "Smiech je pre človeka najvyššie dobro." (Francois Rabelais). Konajte dobro a začnite sa viac usmievať! Pretože zo všetkých dní je najhorší ten, keď ste sa ani raz nezasmali.

Nadšenie

Ak existuje nejaká dôležitá ingrediencia, ktorá stojí za úspechom, tak je to práve nadšenie. Je to akési vnútorné vzrušenie, ktoré naplňa celú bytosť. Určite to dobre poznáte: keď prežívate nadšenie, nič nie je pre vás nemožné. Budte zapálení pre všetko, čo zavíta do vášho života a ďalej odovzdávajte svoje nadšenie. Každý dobre pozná opojný pocit, keď je plný nadšenia, zaujatia, horlivosti, vnútorného očarenia a energie. Pri prežívaní radostného vzrušenia sa telo naplňa silou a vám sa zdá, že máte v sebe toľko energie, že by ste boli schopní pohnúť skalou. Nadšenie vytvára pozitívnu energiu a ovplyvňuje ľudské myslenie a konanie. Ak veríte svojim schopnostiam a vo svoj úspech, vytvárate si v sebe nevyčerateľný zdroj NADŠENIA. Prítomnosť nadšenia má rovnaký efekt, akoby ste v sebe objavili anjela. Prebudte ho a obohaťte svoj život o radostné vzrušenie a elán!

Podľa knihy
Jarmily Mandžukovej

Pre deti

Spájajte prerušované čiary!

Pomôž presunúť darček pod vianočný stromček.

Spoj prerušovanú čiaru, aby mohol Mikuláš odovzdať balíček do čižmičiek.

Prekročuj sa až k vianočnému stromčeku, kde na Teba čaká darček.

Aké je správne poradie písmen v slovách?

1. 2. 3. 4. 5. 6.

A Č K D E R

1. 2. 3. 4.

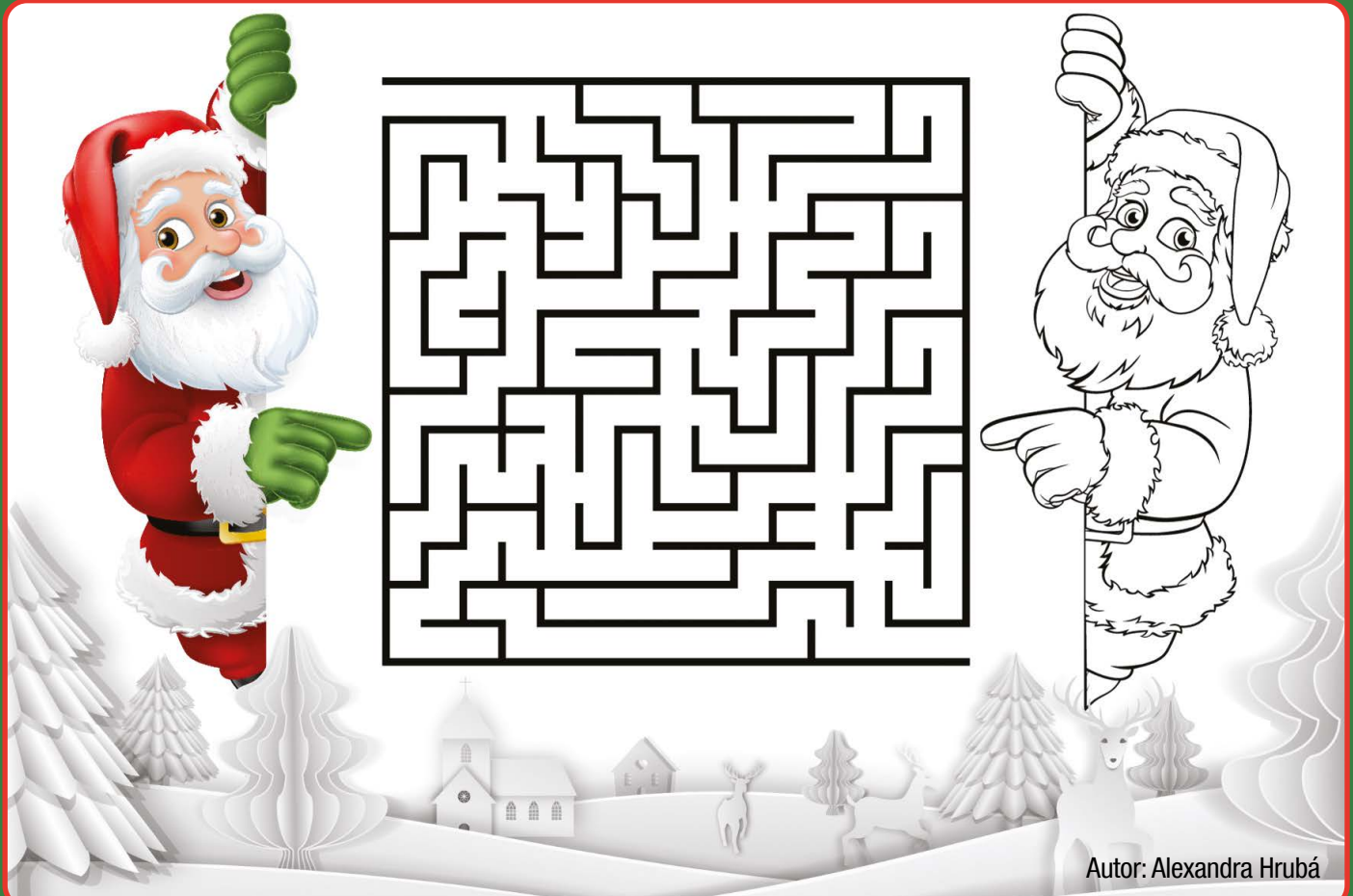
E L Ź Y

1. 2. 3. 4. 5.

B A D U N

Vianočné bludisko s omaľovánku

Autor: Alexandra Hrubá

OSEMSMEROVKA

Riešenie: Meno slávneho
fiktívneho detektíva

ANTON ARÉNA AREOTAXI
ATIKA AUTOKAR BERACH
BLAESILLA CADOS CHLIEB
ČÍTAČ DISKY DOZORCA
DVERE FALŠOVATEĽ FELIX
FIRMA GORAZD HOVORCA
HRDLO JADRO KAPOR
KAROL KLIEŠŤ KOLÓNA
KOZMA KROKODÍL KRTKO
KUMÁN KURZY LASER
LÁTKY LIBIER LIBRA
MEŠEC MUDRLANT
NÁKLAD NANUK NÁTAN
NÁTER NEPRIATEĽ
NERAST NULÁK OBCHOD
OBLEK OCEÁN OCTAN
OSOBA PARÁDA PÁTERPIO
PERIE PRÍCHYTKA
PROTOKOL PŠTROS
QUENTIN RECYKLÁD
REUMA RIFLE RODIČ
SOBOR SOSNA ŠPORT
SRDCE STREDISKO SÚSTO
SVRAB TIKOT TRDLO
UNIVERZITA XEROX ZAFÍR
ŽALUŤ ZÁVOD ZDVIH
ZELER ZOOLÓG

CH	A	R	E	V	R	E	S	A	L	O	K	O	T	O	R	P	A
Z	R	N	S	E	L	X	T	H	K	O	Q	U	E	N	T	I	N
A	E	O	Ó	I	I	A	R	T	H	U	R	S	N	L	R	K	É
T	O	L	B	L	Z	G	E	T	O	O	M	A	O	A	F	L	R
I	T	R	E	CH	O	E	D	S	N	K	V	Á	K	R	N	I	A
Z	A	F	Í	R	O	K	I	A	I	Á	I	O	N	Á	T	E	R
R	X	R	A	A	L	D	S	R	M	L	T	T	R	O	P	Š	L
E	I	Z	N	O	Ó	K	K	E	Ď	U	L	A	Ž	C	A	Ť	P
V	D	T	Á	E	G	C	O	N	A	N	D	A	N	T	A	X	Ľ
N	D	S	C	D	P	P	K	K	M	J	R	K	L	N	T	R	A
U	A	Ú	O	R	Á	R	E	U	M	A	A	E	S	A	A	O	K
K	L	S	E	S	O	L	D	R	T	R	M	D	V	H	N	X	T
O	K	T	R	K	B	Z	K	Z	I	O	E	O	R	D	S	T	Y
O	Á	O	O	O	L	D	O	Y	L	E	Š	I	A	O	O	K	CH
P	N	D	P	Z	Á	V	O	D	C	L	E	A	B	O	S	O	Í
Č	Í	T	A	Č	F	I	R	M	A	E	C	O	Č	I	D	O	R
L	Á	T	K	Y	M	H	E	F	P	A	R	Á	D	A	L	S	P

Humor

Vianočná koleda

- Aká vianočná koleda je tá najobľúbenejšia a najželanější pre všetkých rodičov?
- Tichá noc.

Štyri životné štádiá

V živote prejdeme štyrmi štádiami života:

- 1) Veríš v Santa Klauza
- 2) Neveríš v Santa Klauza
- 3) Hráš Santa Klauza
- 4) Vyzeráš ako Santa Klaus.

Nestarnúce rodičovské hlášky

- Prečo? Pretože som to povedala!
- Prečo? Pretože som tvoja mama!
- Keby ti povedali, aby si vyskočil z okna, vyskočíš?
- Kým to nezješ, od toho stola nevstaneš!
- Zjedz to! Čo by za to dali deti v Afrike!
- Počítam do troch!
- Nerev, lebo ti ešte pridám!
- Najprv povinnosť, až potom zábava!
- Mňa nezaujímá, akú známku dostali ostatní.
- Keby si poslúchol, nič by sa ti nestalo.
- A ty si čo myslíš, že je kradnem?
- Povedala som to raz a nebudem to opakovať!

